

Glasilo Občine Kanal ob Soči, letnik X, številka 36, december 2012

Most

GOSPODARSTVO: Usoda podeželskih trgovin, 9

IZOSTRITEV: Soča ponovno skozi 'luno', 18-21

ŠPORT: Asja Čebbron se nikoli ne preda, 27

IZ VSEBINE

Moj trenutek za dobrodelnost	4
Prostovoljstvo je zadovoljstvo	5
Od OPN d modrih con	7
Usoda podeželskih trgovin	9
Tince osvajajo odre	11
Znanje je vrednota	12
Planinski tabor Pod Ježo	15
Lovec na nevihte	16
Poplave 2012	18
Življenje na meji	22
Razstava ročnih del	23
Povečali garaže gasilskega doma	23
Gasilsko pobratenje	24
Taborniško leto 2012	25
Odličen odbojgarski začetek prvenstva	26
Asja se nikoli ne preda	27
Oblekli nove „tahmašne“ obleke	29
O premieri nimam pojma	30
35 let izjemne galerijske dejavnosti	31
Veliko dela, a tudi slikarskih užitek	32
Dolina mlinov: Avšček	33
Fotonatečaj	35

Fotografija na naslovnici:

Pogled s Korade, 3. december 2012

Foto: Danijel Konjedic

Mag. Daniel Rojšek, svetnik Zavoda RS za varstvo narave, OE Nova Gorica, foto: Osebni arhiv

P
o
p
l
a
v
e ...

Soča in njeni pritoki imajo izrazit hudourniški značaj in to ljudje ob njej vedo že tisočletja. Silno moč narave so spoštovali in se ji prilagajali, predvsem s poselitvijo izven dosega poplav. Tam so gradili le stavbe povezane z močjo vode, ki je preko koles gnala mline, kovačije, žage in drugo na vodni pogon.

Izjema so bila tudi srednjeveška naselja, ki so jih zgradili ob prehodih čez reke in to z modrostjo, da jim poplave večje škode niso povzročale. V Posočju so takšna naselja Most na Soči, Gorica, Gradišče ob Soči in seveda Kanal.

V zadnjih treh letih je Soča dvakrat poplavila. Predvsem ceste, stavb na srečo razmeroma malo in ravno te so v kanalski občini utrpeli največ škode ob Soči. Obilo dežja v kratkem času je bilo obakrat vzrok za poplave, pri čemer ne smemo pozabiti na jezove, ki dvignejo gladino vode in ta se razlije prav tja, kamor se ne bi, če jezov ne bi bilo. Letos smo po skrajno hudi suši doživeli izjemno visoko Sočo. Do sedaj tega nismo bili vajeni.

Zadnja desetletja pa nas doletevajo še drugačne poplave. Preplavljajo nas z vsem mogočim, tega sploh ne potrebujemo ali nam celo škodi. Kljub gospodarski stiski nas trgovci poplavlajo s ponudbami po "najnižjih cenah", iz javnih občil derejo novice, predvsem slabe, ki nas utaplajo v grozotah in jih marsikdaj celo povečajo.

Ljudje izgublamo pravo mero za ocenjevanje mirne gladine in podivjanih voda. Lahko bi rekli, da smo se začeli utapljati, a k sreči tudi iskati pot za rešitev iz razmer, ki ne vodijo nikamor. Prepričan sem, da je del te poti na varno tudi premislek o poplavnih razmerah vseh vrst.

Daniel Rojšek

Kanal, 5. november 2012, foto: Mitja Madon

Izdajatelj: Občinski svet občine Kanal ob Soči, Trg svobode 23. Zanj: župan Andrej Maffi. Uredniški odbor: Nataša Bucik, Irena Hočevnar Križnič, Petra Paravan, Boštjan Simčič.

Odgovorna urednica: Lea Širok. Kontakt: 041/725 157, lea.sirok@gmail.com, mostkanal@gmail.com. Oblikovalska zasnova in prelom: Vesna Dugorepec.

Naslov uredništva: Glasilo Most, Pionirska 2, Kanal. Tisk: Natisakaj.si/Bo-tisk, Ljubljana. Naklada 2500 izvodov. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Kriza ni tolikšna, da ne bi zagotovili malice

Leto 2012 ni bilo prav prijazno. Župan Andrej Maffi tudi za leto 2013 ne napoveduje velikih razjasnitev. Zagotavlja pa, da v vsej krizi navkljub, v občini ne bo lačnih otrok in da bodo občanom še naprej pomagali tudi pri samozaposlovanju in zaposlitvah preko javnih del. Solidarnost, pravi, pa mora ponovno postati vrednota vseh.

Lea Širok, foto: Bruno Bizjak

Poslavljam se od težkega leta, kar se je poznalo tudi v rebalansu občinskega proračuna, ki so ga občinski svetniki potrdili na novembrski seji.

To je bilo eno težjih let. Prvič smo imeli zelo velik izpad prihodkov zaradi varčevalnih ukrepov, nato suše in še poplav. Za leto 2013 sicer ne pričakujemo velikih izboljšanj in razjasnitev. Proračun bomo še naprej previdno zastavljali. Naslednje leto bo največja investicija sanacija vrtca v Kanalu, ki jo bomo izvedli s sofinanciranjem iz evropskih skladov, dokončali pa bomo še nekaj investicij, ki smo jih iz letošnjega leta prenesli v naslednje.

Zakon o uravnoteženju javnih financ je oklestil prav vse, med drugim tudi subvencije za šolske malice. Tako je slišati vse več opozoril, da zaradi tega nekateri učenci med poukom ostajajo brez hrane.

Osnovna šola je obvezna, zato mora biti prijazna in enako dostopna za vse otroke. V zadnjem času je veliko slišati o lačnih otrocih v šoli. To me zelo moti, saj bi mi bilo zelo hudo, če bi se pokazalo, da je kateri od otrok lačen, pa noče vprašati za hrano. Verjamem, da v šolah spremljajo razmere, mi pa bomo poskrbeli, da bomo za vse otroke, namesto nekaterih uveljavljenih nadstandardov v osnovnih šolah, zagotovili vsaj sadje in kruh. Čeprav jih zagotovo ni veliko, pa so lačni otroci prva stvar, ki jo hočem dobesedno izbrisati iz naše občine. Verjamem, da bodo to podprli tudi občinski svetniki. Zagotovo nismo v takšni krizi, da bi morali biti otroci v naši občini lačni. Rezerv je dovolj. Lahko se odpovemo kakšni prireditvi, kakšnemu metru asfalta ...

Tudi zato ne razmišljate o ukinitvi dodanih subvencij srednješolcem za vožnjo v šolo. Vendar pa so jih deležni le tisti, ki se vozijo na relaciji Kanal-Nova Gorica ali Kanal-Tolmin, ne pa tudi srednješolci, ki obiskujejo šole v bolj oddaljenih krajih.

Res je, subvencije veljajo za tiste, ki se dnevno vozijo v šolo, bomo pa morali poiskati rešitev tudi za dijake, ki tedensko odhajajo od doma. Z novim sistemom državnih subvencij se je vožnja tudi njim bistveno pocenila, tako da v nekaterih dijaških domovih beležijo upad števila dijakov, ki se sedaj dnevno vozijo v šolo. Vseeno pa je prav, da bi vse dijake obravnavali enako. Zato bomo poskušali najti rešitev tudi zanje.

V kriznem obdobju, ki ga še kar noče biti konca, je še kako pomembno zaposlovanje. Lahko lokalna skupnost pri tem pomaga?

Nezaposlenost raste tudi v naši občini. Na srečo so največji delodajalci zaenkrat še stabilni, tako da pri nas ni bilo dramatičnih odpuščanj, kakor drugod po Sloveniji. Upam, da bo tako tudi ostalo in da bo Salonit kot največji zaposlovalec, kljub menjavi vodstva, ohranil odnos do delavcev oziroma do krajanov, kakršnega je imel do sedaj, saj je to za našo občino zelo pomembno. Pričakujem tudi, da bodo občani pokazali več zasebne pobude, da bo več samozaposlitev, da se bodo za to odločali vsaj mladi in tisti, ki so na začetku poklicne poti.

Iz občinskega proračuna pa smo letos sofinancirali

zaposlitev za devet javnih delavcev, ki so delo opravljali v občinski upravi, na Šentu, v CSD-ju, VDC-ju, Domu upokoencev v Novi Gorici in Goriškem muzeju.

Dejansko smo s 34.319 evri za eno leto rešili zaposlitev za devet občanov, ostalih 75 odstotkov pa je prispeval Zavod za zaposlovanje. Pravkar pripravljamo razpis za leto 2013 in verjamem, da bomo enako uspešni.

Kaj smo se naučili iz že drugih poplav v treh letih. Kaj nam je Soča tokrat povedala?

Najprej naj povem, da so župani z vseh območij v Sloveniji, ki so bila letos poplavljeni, v prvi vrsti kritični glede urejanja vodotokov. K temu mora namreč strokovno in celovito pristopiti država, ne pa da vsaka občina zase naredi poplavno študijo. No, nam je poplavno študijo tokrat brezplačno naredila Soča in nam pokazala, koliko prostora rabi. Ta prostor moramo spoštovati. Ob vsem pa smo se naučili tudi solidarnosti. In tega, da moramo sami varovati svoje imetje. Vsa zahvala gre prostovoljnemu gasilcem, pripadnikom civilne zaščite, pa tudi prijateljem in sosedom, ki so priskočili na pomoč. Čeprav se nam je še do pred kratkim zdelo, da smo samozadostni in ne rabimo nikogar, so nam poplave in gospodarska kriza pokazale, da si sam nemočen in da bo treba ponovno združevati sile in generacije. In si pomagati. Tudi pomagati je lepo. To so povedali vsi, ki so ob zadnjih poplavah priskočili na pomoč.

Naj bo torej leto 2013 leto solidarnosti, združevanja, prijateljstva ... Kaj pa uporništva?

Vsekakor. Glede uporništva pa verjamem, da so ljudje nestrpni in jim je vsega dovolj. Vendar bomo škodo z razbijanjem avtomobilov in izložb le povečali. Sicer pa je prav, da ljudje na razumen način zahtevajo svoje pravice. Ponovno poudarjam, da so vrata naše občine

Župan Andrej Maffi

vedno odprta za vse raznolike skupine in društva, ki pri nas delujejo. Kakor sem že povedal, tudi leto 2013 bo težko leto. Takšnega zagona investicij, kakršnega smo imeli v letih 2006-2008 ne bo. Vendar tudi lačnih ne bo.

Spoštovane občanke, dragi občani,

Pred nami so praznični dnevi, ki jih vsi nestrpno pričakujemo, da se nekoliko odmaknemo od dnevne rutine in naglice. Nabrati si moramo novih moči in idej za nove izzive v prihajajočem letu 2013. Leto, ki je za nami je bilo burno, v znamenju družbenih sprememb. Dobili smo novega predsednika države, marsikatero podjetje je zaprlo svoja vrata in za sabo pustilo stiske delavcev in njihovih družin. Še posebej se bomo spominjali novembrskih poplav. Narava je spet pokazala svojo moč in majhnost človeka. Slovenci smo tudi tokrat stopili skupaj in pokazali solidarnost. Vsak je pomagal po svojih najboljših močeh. Tako je bilo tudi v Občini Kanal ob Soči. Ob tej priložnosti bi se še enkrat iskreno zahvalil vsem prostovoljnemu gasilcem, pripadnikom Civilne zaščite in vsem posameznikom, ki so nesebično pripomogli k temu, da ni prišlo do hujših posledic. Vsako tako izkušnjo moramo prepoznati tudi kot priložnost in ne le kot tragedijo.

Pozitivno razmišljajte in si dovolite, da se vam zgodijo lepe stvari. Bodite potrpežljivi v odnosu do drugih, zaupajte v svoje sposobnosti in pomagajte drugim ljudem. Vsi imamo isti cilj, živeti človeka dostojno življenje. Želim vam veliko veselja in radosti v teh prazničnih dneh. Preživite jih v družbi tistih, ki jih imate najraje.

Srečno.

Župan Andrej Maffi

Moj trenutek za dobrodelnost

Splošna gospodarska kriza, brezposelnost in varčevanje ter s tem povezana nova zakonodaja na področju socialnih prejemkov so mnoge ljudi pahnili na sam rob preživetja. Vsi zaznavamo, da nič ni več tako kot je bilo. Še toliko bolj to občutimo tisti, ki se dnevno srečujemo s stiskami in nemočjo prizadetih.

Aleš Markočič, tajnik OZRK Nova Gorica, foto: Toni Dugorepec

Enota PP novogoriškega RK na reševalni vaji "Potres" v Novi Gorici

Na Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica prihajajo po osnovna živila in higienske pripomočke, rabljeno obleko, obutev, posteljnino, finančne pomoči... Letos smo pomagali že preko 800 socialno ogroženim posameznikom, iz občine Kanal pa preko 100-tim osebam. Razdelili smo 1040 prehranskih paketov Rdečega križa in vrečk pralnega praška ter več kot 7 ton hrane iz intervencijskih zalog. Vse več ljudi pa prosi za pomoč pri plačilu nujnih stroškov kot so elektrika, voda, ogrevanje, saj mnogi kljub zaposlitvi ne zaslužijo dovolj, da bi se lahko prebili skozi mesec. A žal, so tudi naša sredstva preskromna. Razmere v državi v zadnjem letu so namreč prispevale k temu, da podjetja kot tudi posamezniki na našem območju težko darujejo finančna sredstva. Do konca oktobra smo lahko tudi s pomočjo občine Kanal odobrili

finančno pomoč v višini preko 30.000 evrov. Sredstva smo porabili za nakupe šolskih potrebščin, plačilo stroškov elektrike, vode, stanarine, ogrevanja, itd. Zavedamo se, da samo ugotavljanje teh žalostnih dejstev in opozarjanje nanje ne bo veliko spremenilo. Zato smo na Rdečem križu ponovno sprožili akcijo zbiranja sredstev iz dohodnine. Zakonodaja vsem, ki smo zavezanci za dohodnino omogoča, da 0,5 odstotka dohodnine namenimo različnim upravičencem do donacij. Zakaj bi ta del denarja ostal v državnem proračunu, če ga lahko podarite Rdečemu križu Nova Gorica za lajšanje socialnih stisk občanov. V decembru boste v poštni nabiralnik prejeli obvestilo in obrazec za namenitev dela dohodnine za donacije z vsemi navodili. Izpolnitev obrazca vam bo vzela le trenutek vašega časa, vendar ne denarja. Vzemite si trenutek za dobrodelnost.

S knjigo pogovor o nasilju v družini

V soboto, 24. novembra, je knjižnica v Desklah odprla vrata, da predstavi knjigo *Obžalovanje* avtorice Vesne Karlin. Vstopilo je veliko število bralcev, krajanov in občanov. Sejna soba zraven knjižnice je bila tokrat premajhna, da bi lahko sprejela vse obiskovalce. Zato smo na široko odprli oboje vrat in stole namestili tudi na hodniku.

Danila Schilling, KD Svoboda Deskle, foto: KD Svoboda Deskle

Obžalovanje Vesne Karlin obvezno branje o nasilju v družini

Pogovor je vodila **Ana Trifunović Černe** iz Goriške knjižnice, ki je avtorico **Vesno Karlin** pohvalila za izjemno dobro napisan roman – resnično zgodbo o

nasilju v družini, še posebej ob dejstvu, da ni pisateljica in da je to njena prva knjiga. Glasbeno pa je predstavitev oplemenitila flavtistka **Ana Breščak**.

O nasilju v družinah se še vedno premalo govori, še manj je pa tistih žrtev, ki bi poiskale pomoč, kadar so same priče teroriziranja, zato je knjiga **Obžalovanje** lahko tudi spodbuda vsem, ki so se znašli v stiski. Resnična zgodba o nasilju v družini, ki se je dogajala pred več kot 30 leti, in pretresljiva knjiga, ki je morala najti mesto na knjižniških policah. V naši knjižnici imamo dva izvoda te knjige, a od dneva nakupa nista »preležali« noči v knjižnici, nasprotno, že več mesecev sta namreč zelo iskano branje. Knjiga **Obžalovanje** je uvrščena tudi na seznam Primorci beremo 2012 skupnega projekta primorskih knjižnic, ki je trajal od 23. aprila do 10. novembra.

Na spletu v zgodovinskem pregledu Nasilje nad ženskami in otroki, Mojca Urek 2012, preberemo, da je Bleiweis okrog leta 1900 napisal: »Nasvet ženskam, kadar mož razgraja: vzamejo naj vodo v usta ter jo drže, dokler je mož hud, da ne bodo mogle jezicati.« Sprememo besedo k Odrekanjem je napisala dr. **Mojca Urek** in v njej lahko preberemo, da je še leta 1985 uradna delegacija žensk na Svetovnem kongresu žensk v Nairobiju poročala, da v Jugoslaviji ne obstaja niti en samcat primer nasilja nad ženskami. Vse do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja se pretepanja, zlorab ali mučenja v družini ni posebej ali kakorkoli resno obravnavalo. Socialne delavke so pogosto videle ali slutile, za kaj gre, vendar niso vedele, kako ravnati,

improvizirale so, kot so vedele in znale, pogosto pa tudi obrnile glavo proč.

Od tistih časov se je vendarle marsikaj spremenilo, a pretiran optimizem nad doseženim je odveč, poudarja Urekova, kakor dokazujejo ugotovitve nacionalne raziskave iz leta 2010 o pogostosti in tipu nasilja nad ženskami v zasebni sferi v Sloveniji in o njihovih odzivih na nasilje. Knjigo **Obžalovanje** priporoča kot obvezno branje vsem socialnim delavkam, psihologom, zdravnikom in zdravnicam ter študentom in naj bo v oporo vsem, ki so preživeli podobne izkušnje. Uvrščena je med izbirno literaturo na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani, v branje pa jo priporoča tudi Društvo za nenasilno komunikacijo.

Da nasilje nad ženskami obstaja, nam pove tudi spletna stran Statističnega urada Slovenije v posebni objavi 22. novembra 2012. Številke so naslednje: nasilje v družini je lani utrpelo 1584 žensk, umorjenih pa je bilo 10. Na koncu pogovora smo ugotovili, da smo s predstavitvijo knjige, sicer nenačrtovano, obeležili Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami, saj je bil ta naslednji dan, 25. novembra. Ta dan je Generalna skupščina Združenih narodov leta 1981 razglasila za mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami v spomin na tri sestre Mirabal, politične aktivistke v Dominikanski republiki, ki so se uprle diktatorju Rafaelu Trujillu in bile zaradi tega leta 1960 brutalno umorjene.

Vesna Karlin pa nam je pred slovesom še zaupala, da že piše naslednjo knjigo, več kot to, da bo knjiga o odnosih, pa nam ni povedala.

Prostovoljstvo je tudi zadovoljstvo

Mednarodni dan prostovoljstva, 5. december, je 17. decembra 1985 na zasedanju generalne skupščine razglasila Organizacija združenih narodov. Od takrat se vlade, Združeni narodi in civilnodružbene organizacije pridružujejo prostovoljkam in prostovoljcem z vsega sveta pri praznovanju mednarodnega dneva prostovoljstva.

Marija Marinič, foto: DU Kanal

Prostovoljke DU Kanal

Prostovoljstvo je družbeno koristno brezplačno delo posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznih članov. V Društvu upokojencev Kanal so

na pobudo takratne predsednice društva **Sonje Kralj** k projektu Starejši za starejše pristopili septembra 2009.

Namen projekta je nudenje različnih oblik pomoči občanom, ki so dopolnili 69 let, če jo ti potrebujejo. Projekt izvaja šestnajst prostovoljk in en prostovoljec. Vsi so uspešno opravili izobraževanje o delu v projektu. Program izvajajo vsak v svoji krajevni skupnosti, kjer tudi osebno poznajo ljudi, ki jim je projekt namenjen.

Delo prostovoljcev spremlja in koordinira **Marica Bizjak**. Prostovoljci na terenu obiščejo starejše občane in občanke in jim

najprej predstavijo vsebino projekta. V kolikor privolijo v sodelovanje, izpolnijo anketni list, v katerega se poleg osebnih podatkov vnese tudi oblika pomoči, ki bi jo anketirani želel prejemati. Če

prostovoljec meni, da bi za anketirano osebo bila potrebna dodatna pomoč, to v soglasju z občanom posreduje dalje ustrezni službi. Kasnejše sodelovanje pa je zelo različno – odvisno od vitalnosti posameznega upokojenca. Članov, ki jih prostovoljci srečujejo na raznih izletih in pohodih, ni potrebno, da bi jih obiskovali na domu. Tiste, ki jim zdravje ali druge okoliščine ne dopuščajo, da bi se udeleževali družabnih srečanj in dogodkov, pa obiskujejo bolj pogosto. Tem veliko pomeni že obisk, pozdrav, bližina, nasmeh in topel stisk roke. Prostovoljci so pogosto tudi v vlogi svetovalca, ko na podlagi svojih izkušenj in veščin z nasvetom pripomorejo k posamezni odločitvi anketiranca.

Peti december je za naše prostovoljce neskončno dolg dan, ki poteka vsak dan, 7 dni na teden, 365 dni na leto. Ob tej priložnosti se ob Dnevu prostovoljstva zahvaljujemo vsem prostovoljkam in prostovoljcu v društvu: **Zdenko Bernik, Marica Bizjak, Erna Blažič, Ljubomira Boltar, Irma Brezavšček, Vera Bucik, Nada Falatov, Ivica Gabrijelčič, Cvetka Jereb, Sonja Kralj, Slavica Markič, Majda Melink, Marta Murovec, Dragica Rolih, Marica Šavli, Cvetka Vidič** in **Marija Vodičar**.

Za vse naše prostovoljce velja rek, ko pomagaš in ko delaš s srcem ugotoviš, da je prostovoljstvo tudi zadovoljstvo.

Dobrodelne Unicefove Mojce

Punčke iz cunj, tako imenovane Mojce, ki jih izdeluje skupina kvačkaric pri Društvu upokojencev Kanal, so v dobrodelne namene odkupili tudi naši občinski svetniki.

Franc Komac, predsednik DU Kanal, foto: Marija Marinič

Dobrodelne Mojce izdelujejo članice DU Kanal

Skupina, ki jo vodi **Sonja Stanič**, se je odločila da bo pristopila k projektu Unicefa za izdelavo punčk iz cunj - Mojce in jih ponudila v prodajo za ceno 20 evrov, kar je najmanjša cena, ki jo določa Unicef. To namreč zadostuje za šestkratno cepljenje enega otroka iz katere od držav v razvoju. K projektu smo pritegnili tudi kanalsko osnovno šolo. K tej humanitarni akciji so pristopili tudi naši občinski svetniki, ki so odkupili punčke in s tem darovali za Unicef.

Skupina kvačkaric si za to humano dejanje zasluži vse pohvale. To priznavajo tudi na Unicefu, kar potrjuje tudi njihovo sporočilo, ki ga navajamo: »Spoštovani g. Komac (predsednik DU)! V torek 20.11.2012 smo dobili nakazilo vašega društva za projekt Punčka iz cunj in sicer v vrednosti 445 evrov. Izjemen dosežek vaše skupine, glede na to, da ste šele pred kratkim začeli sodelovati v projektu. Zaposleni v UNICEF-u se vam iskreno zahvaljujemo za vaše delo in pomoč pri zagotavljanju cepiv za otroke v državah v razvoju in vam v imenu otrok kličemo HVALA! Polona Greif, organizatorica zbiranja sredstev.« Skupina se je 22. decembra predstavila na tržnici v Kanalu, kjer je punčke ponovno ponudila v prodajo. Izkupiček bomo namenili družini oziroma učencu osnovne šole Kanal, ki bo po oceni vodstva šole te pomoči najbolj potreben.

Sam svoje sreče kovač

Idejo za podjetje je mogoče še nekako enostavno oblikovati, veliko težje pa je to idejo razviti in jo spraviti v življenje. V naši občini boste vse o tem lahko izvedeli preko projekta LAS "Sam svoje sreče kovač".

Nika Testen

Od septembra 2013 do aprila 2014 bomo tudi v naši občini izvajali skupni projekt Lokalne akcijske skupine za razvoj (LAS) »Sam svoje sreče kovač«, ki bo usmerjen v razvoj podjetništva na podeželju. Posameznikom, to je, potencialnim podjetnikom, brezposelnim, mladim, zaposlenim, katerih delovno mesto je ogroženo, bomo skozi projekt pomagali razviti

njihovo poslovno idejo. Prijavitelj projekta je LAS za razvoj, v njem sodeluje sedem občin, vključno z našo. Projekt zajema pripravo izobraževalnega programa, ki bo sestavljen iz splošnega podjetniškega dela in specialističnih delavnic na teme: turistične nastanitvene kapacitete, delo na daljavo, trženje prireditev, zelena poslovna darila in spominki, podjetniške priložnosti v

športu, zdravje kot podjetniška priložnost, nove ideje na področju razvoja storitvenega sektorja. Izobraževanja bodo potekala po celotnem območju LAS. Posameznikom bodo pri oblikovanju poslovne ideje oziroma registracije podjetja pomagali tudi mentorji. Prav tako bomo organizirali ekskurzijo z ogledom dobrih praks.

Dolina Soče v novem katalogu

Nika Testen, foto: TIC Kanal

V TIC-u v Kanalu so na voljo brezplačne zgibanke oziroma navodila za pet različnih produktov "Od ideje

do izvedbe", natisnjen pa je tudi nov katalog Dolina Soče, v katerem se predstavlja pet občin.

V kanalskem TIC-u je mogoče dobiti brezplačne zgibanke "Od ideje do izvedbe", v katerih boste našli osnovne informacije o uresničevanju podjetniških idej. Zgibanke prinašajo navodila o registraciji dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, o neposredni prodaji, o turistični dejavnosti kot dopolnilni dejavnosti na kmetiji, o predelavi živil živalskega izvora kot dopolnilni dejavnosti na kmetijah, o domači in umetnostni obrti. Navodila so koristen pripomoček za vsakega, ki razmišlja, da bi začel izvajati neko dejavnost.

Zgibanke so nastale v projektu "krog" Lokalne akcijske skupine za razvoj, ki ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Organ upravljanja za Program razvoja podeželja RS za obdobje 2007-

2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Izšel pa je tudi nov katalog "Dolina Soče" v okviru Regijske destinacijske organizacije (RDO), ki ga sofinancira Ministrstvo za gospodarstvo. V katalogu se pet občin - Kanal, Nova Gorica, Tolmin, Kobarid in Bovec predstavlja s svojimi znamenitostmi in možnostmi za športne aktivnosti. Turisti tako dobijo informacije o možnostih vodnih športov, ribolova, pohodništva, kolesarjenja, jadrnega padalstva in zmajarstva ter smučanja na Kaninu. Predstavljena pa je tudi tematska »pot miru«, ki se vije od Zgornjega Posočja preko kanalske občine, občine Brda, Nova Gorica pa vse do Jadranskega morja.

Informacije:

TIC KANAL, Pionirska 2, 5213 Kanal

T: 05 39 81 213

Urniki:

Vsak delovni dan med 8.00 in 12.00 ter 13.00 in 15.00

DRUŽBA

Sporočila v steklenici

Projekt za zmanjševanje škode zaradi pitja alkohola, ki se mu lahko anonimno pridružite.

Katedra za družinsko medicino, avtor plakata: David Kladnik

Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani že več let izvaja projekt Sporočilo v steklenici, katerega namen je zmanjševanje rabe alkohola in zmanjševanje škodljivih posledic rabe alkohola med prebivalci Slovenije, tako mladimi kot odraslimi vseh družbenih slojev.

Cilji so informiranje, izobraževanje in osveščanje ljudi (in tudi strokovne javnosti) o alkoholu, njegovih učinkih in škodi, ki jo povzroča, značilnostih abstinence, manj tveganega, tveganega in škodljivega pitja, zasvojenosti z alkoholom, spodbujanje k zadovoljnemu življenju brez alkohola in k zmanjšanju pitja, s tem pa tudi spreminjanju stališč in odnosa do alkohola, rabe alkohola ter do posledic pitja.

Vodja projekta je prof. prim. dr. **Marko Kolšek**,

sodelavka je psihologinja **Maša Serec**. Z nami največ sodeluje Akademija za likovno umetnost, Oddelek za oblikovanje s prof. **Radovanom Jenkom**. Sodelujemo tudi s Fakulteto za socialno delo, študenti drugih fakultet, mnogimi inštitucijami, organizacijami in podjetji.

Obiščite spletno stran projekta: www.NALIJEM.SI, kjer lahko pridobite precej informacij, hkrati pa lahko izpolnite anonimni vprašalnik, ki vam omogoča, da samo v 5 minutah sami ocenite svoje pitje alkohola. Na koncu dobite povratno sporočilo. Poleg tega vam ponujamo strokovne podatke o samem alkoholu, posledicah, ki jih povzroča alkohol, strokovna priporočila, izdelke, ponujamo vam možnost postavljanja vprašanj, na katera vam bomo odgovorili, in še kaj.

Od OPN do „modrih“ con

Od poletnega premora do decembra so kanalski občinski svetniki med drugim potrdili občinski prostorski načrt, sprejeli „varčevalni“ rebalans proračuna in razpravljali o načinu uvajanja modrih con v naši občini.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Po štirih letih zapletenih usklajevanj skozi 36 ustanov, ki odločajo o prostorskih aktih, so pristojne ustanove septembra vendarle prižgale zeleno luč tudi z kanalski občinski prostorski načrt. Občinski svetniki so ga nato potrdili šele na izredni seji občinskega sveta.

Odločanje o najpomembnejšem razvojnem dokumentu lokalne skupnosti so na redni seji septembra namreč zavrnili, ker gradiv niso dobili pravočasno in se niso uspeli pripraviti na razpravo. Obenem so poudarili, da javnost po njihovem mnenju ni bila dovolj vključena v začetne priprave občinskega prostorskega načrta (OPN).

Na izredni seji jih je nato prepričal tudi amandma, ki dejavnosti na deponiji v Ložicah omejuje zgolj na odlaganje naplavin iz Soče. Prostorski načrt je namreč omogočal, kakor je pojasnila svetnica **Mira Bandelj** (SD), tudi predelovanje proda in odlaganje odpadnega gradbenega materiala. Veliko pripomb je bilo zaradi sprememb namembnosti zemljišč, saj OPN po mnenju svetnikov ni dovolj upošteval vseh predlogov občanov. Svetnik NSi **Slavko Jereb**: „Ne nazadnje sem imel pomisleke, da so bile nekatere pobude, ki so bile prepozno vložene, že obravnavane in vključene v ta občinski prostorski načrt, kljub temu, da smo se dogovorili, da se pobude, ki niso prispеле pravočasno, ponovno obravnavajo po sprejetju OPN in se sproži postopek za spremembo akta.“

Po burni razpravi, ki pa se je zaključila s soglasnim sprejetjem OPN-ja, je župan **Andrej Maffi** povedal: „Po objavi v uradnem listu bo OPN že začel veljati in bo potrebno čim prej sprejeti sklep o začetku postopka za spremembo akta, da bomo vanj vključili pobude, ki so prepozno prispеле.“

Občinski prostorski načrt je uradno stopil v veljavo v začetku decembra, celoten odlok pa je dosegljiv na spletni strani občine: <http://www.obcina-kanal.si/>

„Varčevalni“ rebalans

Na novembrski seji so občinski svetniki potrdili „varčevalni“ rebalans proračuna, s katerim so nekatere investicije z letošnjega premaknili v naslednje leto. Do konca septembra je bila realizacija proračuna na prihodkovni strani 5.286.013 evrov ali dobrih 65 odstotkov od načrtovane. Največji izpad pri prihodkih je bil pri prodaji osnovnih sredstev in zemljišč. Na odhodkovni strani je bila realizacija 5.460.044 evrov ali dobrih 62 odstotkov od načrtovane. Od tega je bilo za investicije porabljenih 1.870.219 evrov ali nekaj več kot 52 odstotkov, za investicijske transfere pa 244.333 evrov ali dobrih 59 odstotkov od načrtovanih. Občinska uprava je do oktobra uspela zaključiti naložbe, ki so sofinancirane s sredstvi iz evropskih skladov: komunalno infrastrukturo na Kanalskem Vrhu, naložbo vodovod Lokovec-Kal nad Kanalom (120 priključenih na vodovod) z ustreznimi uporabnimi dovoljenji, ter zavarovanje trase Plave-Vrtače (CroCTAL-kolesarska povezava).

Ob rebalansu proračuna so svetniki na novembrski seji med drugim podprli tudi nakup novega gasilskega vozila, vrednega 240 tisoč evrov. Dobilo ga bo Prostovoljno gasilsko društvo Kanal, ki v letu 2013

„Modre“ cone na Trgu svobode

praznuje 150 let obstoja. So pa svetniki ob razpravi o nakupu vozila pred novembrsko sejo zahtevali, da PGD Kanal pripravi načrt financiranja vozila, iz katerega bo razvidno, koliko nameravajo prispevati sami in koliko naj bi prispevala občina, ki je od države v ta namen že dobila okrog 32 tisoč evrov. Prav tako se svetniki želijo izogniti dokaj ustaljeni praksi hitrega odločanja glede opremljanja prostovoljnih gasilcev, zato so zahtevali, da poveljniki vseh gasilskih društev v naši občini in civilne zaščite skličejo sestanek Javne gasilske službe, preverijo stanje vozil in opreme ter oblikujejo dolgoročni načrt nakupov za vsa društva in civilno zaščito.

Modre cone

Zelo živahna pa je bila razprava o Odloku, s katerim namerava občinska uprava urediti režim parkiranja na modrih conah v občini. Prebivalci Trga svobode, na katerem so pred kakšnim mesecem zarisali modro cono le na eni strani parkirišča, so na Krajevno skupnost in na občinsko upravo naslovili pismo, v katerem so izrazili nestrinjanje s takšnim načinom uvajanja novih režimov parkiranja, ki seveda močno vplivajo na življenje prebivalcev. Motilo jih je predvsem dejstvo, da občinska uprava na glavnem trgu v Kanalu, ob dveh gostinskih lokalih, pekarni, kozmetičnemu in frizerskemu salonu, ter trgovini z oblačili, načrtuje ukinitve več parkirnih mest, v čemer pa, glede na pomanjkanje parkirišč v središču občine, ne vidijo pravega smisla. Ob tem pa prebivalcev in lastnikov lokalov predstavniki občine niso poklicali niti na pogovor, na katerem bi jim vsaj pojasnili, kaj pripravljajo.

Večina občinskih svetnikov se je strinjala, da je o

režimu uvajanja modrih con potrebno narediti celostno študijo na ravni občine in parkiranje urejati v sodelovanju s krajinami. Kakor je poudaril svetnik DeSUS **Marko Bucik**, modre cone sicer lahko izboljšajo težave s parkiranjem, vendar je potrebno poskrbeti tudi za prebivalce v neposredni okolici takšne cone: „Župan vedno poudarja, da morajo biti stvari pisane na kožo ljudem. O teh površinah ne morejo odločati arhitekti, odločali bomo krajinami.“ Kot zgledega je predstavil primer parkiranja v Solkanu, kjer so vse težave reševali skupaj s prebivalci. Bucik je še dodal, da pogrša tudi večjo prisotnost medobčinskega redarja, ki bi lahko že doslej poskrbel, da bi bil na „placu“ v Kanalu večji red pri parkiranju. Podžupan **Ivan Humar** je podprl uvedbo modrih con. Po njegovem, bi jih morali urediti tudi v Desklah, vendar bi ob uvajanju morali „preigrati vse možnosti, saj je škoda vsakega izgubljenega parkirnega prostora“.

Sicer pa prebivalci Trga svobode niso izrazili nasprotovanja zaradi uvedbe modrih con. Zahtevali so le, da se zanje ustrezno uredi parkiranje (denimo z dovolilnicami) in da se na trgu ne zmanjšuje števila parkirišč. Ne nazadnje bi to bilo bolj prijazno tudi do turistov, ki se v sezoni radi ustavijo v središču Kanala tudi zato, ker je tu parkirišče.

Svetniki so menili, da bi režim moral predvidevati časovno omejitev parkiranja, niso pa podprli uvajanja parkirnine.

Župan Maffi je še povedal, da se bodo o režimu dogovorili, in dodal, da pripravljajo celostno ureditev Trga svobode, ki v prihodnosti vključuje tudi ponovno premestitev vodnjaka.

Veseli krst na martinovo

Pizzerija Vinazza v Desklah je tudi letos organizirala martinovanje, na katerem so ob udeležbi dveh županov in župnika krstili vino vinarjev Mužič.

Lea Širok, foto: Andrej Colja

Župnik Alojz Suban, župan Andrej Maffi, briški župan Franc Mužič in vinar Borut Mužič

Krst vina je za martinovo tradicionalen običaj v Goriških brdih, že drugič pa ga je v naši občini organizirala Pizzerija Vinazza iz Deskel.

Krsta se je poleg župana **Andreja Maffija** udeležil tudi briški župan **Franc Mužič**. Župan Maffi je ob tej priložnosti poudaril dobro sodelovanje med lokalnima skupnostima. Vino, ki ga je prispevalo Vinarstvo Mužič, je

nato krstil deskljanski župnik **Alojz Suban**. Kakor je povedal **Borut Mužič**, organizator dogodka, je letošnje vino zelo dobro in bo primerno za arhiv. Pridelali pa so ga toliko, da ga vsekakor ne bo zmanjkalo. Vinarstvo bratov Mužič - Boruta in Iztoka - iz Goriških brd je letos dobilo mesto tudi v italijanskem vodniku "Vinibuoni d'Italia", v katerem so predstavljena vina iz avtohtonih sort v Italiji, hrvaški Istri in na Primorskem v Sloveniji. Po oceni komisije, v kateri je okrog 40 do 50 ocenjevalcev, si je rumena Rebula bratov Mužič v tem edinstvenem vodniku prislužila zlato krono. Krstu vina je ob glasbi harmonike sledilo rajanje do jutranjih ur, za brezplačno pogostitev pa so poskrbeli v pizzeriji. Dogodek bodo, obljublajo, organizirali tudi naslednje leto, saj si želijo, da bi krst vina v naši občini postal tradicionalna prireditev, ki bi, nenazadnje, lahko prispevala tudi k večjemu obisku gostov v naši občini.

**KAKOVOST
S TRADICIJO ŽE OD 1928**

**KAKOVOST
S TRADICIJO ŽE OD 1928**

POSEBNA PONUDBA V MESNICAH PRUNK V KANALU IN DESKLAH

**NUDIMO VAM KVALITETNO
GOVEJE MESO SLOVENSKEGA POREKLA**
tel.: Kanal 05/331 15 78 • Deskle 05/331 02 50

SPREJEMAMO NAROČILA ZA OZIMNICO

	cena (nad 10 kg)
SVINJSKA POLOVICA	2,99 €/kg
SVEŽA PANCETA	4,69 €/kg
SVEŽI PRŠUT UVOZ	3,80 €/kg
SV. PLEČE BK	3,99 €/kg
SVINJSKA VRAT SK	3,89 €/kg
SVINJSKI VRAT BK	4,79 €/kg
SV. PRŠUT NEOBDELAN	3,69 €/kg
SV. REBRA S KOŽO	3,79 €/kg
SLANINA S KOŽO	2,29 €/kg
SLANINA BREZ KOŽE	2,49 €/kg
SV. OBREZNINE	3,49 €/kg

**AKCIJA VELJA
od 7. 12. 2012
do 28. 2. 2013**

Usoda podeželskih trgovin

Medtem ko ob mestnih vpadnicah rastejo velika nakupovalna središča, postajajo trgovine na podeželju prava redkost. Med letoma 2000 in 2010 je v Sloveniji vrata zaprlo najmanj 1300 trgovin z živili, v kanalski občini okrog 10. Na podeželju ostajata le še trgovini v Kalu nad Kanalom in v Ligu.

Tekst in foto: Nataša Bucik Ozebek

Največji naval zapiranja trgovin po podeželju je bržkone že za nami, ljudje po primorskih vaseh radi pripomnijo, da se nima več kaj zapreti. Pa čeprav so denimo te male trgovine, predvsem ob meji z Italijo, prve imele na policah cenjeno uvoženo blago originalne kakovosti: nutelo, testenine barilla, kinder jajčka. Nekateri pa tem trendom kljub vsemu uspešno kljubujejo.

Mercator zaprl 140 trgovin

Pri najboljšem sosedu, ki pa največkrat ni tudi najbližji sosed, pravijo, da se je obdobje zapiranja manjših prodajalnih začelo pred desetimi in več leti, ko so posamezna trgovska podjetja zaradi nerentabilnega poslovanja ukinila nekatere male poslovalnice. Najprej so trgovci zapirali prodajalne, ker niso izpolnjevale minimalnih tehničnih pogojev, kasneje pa zato, kjer premajhen obisk kupcev ni več omogočal oblikovanja primerne ponudbe, ki bi zadovoljila kupčeve potrebe. Čeprav si Mercator prizadeva ohraniti prav vsako prodajalno, tudi v oddaljenih krajih, so morali v zadnjih desetih letih po vsej Sloveniji zapreti približno 140 malih trgovin, tako v mestih kot po vaseh.

V Trgovinski zbornici Slovenije ugotavljajo, da je trgovce dodatno zdesetkala še gospodarska kriza. „Število podjetij v trgovinski dejavnosti, ki so prenehala s poslovanjem, se je leta 2009 v primerjavi z letom 2008 povečalo za 4,5 odstotka,“ pravijo na zbornici. Za zadnji dve leti pa ugotavljajo, da se število in njihova struktura ohranjata na približno enaki ravni. Manjša trgovska podjetja, povečini gre za samostojne podjetnike, danes med vsemi trgovci ustvarijo približno tretjino vseh prihodkov v dejavnosti.

Na Kambreškem prva in potujoča zasebna trgovina

Medtem pa nekateri pogumno korakajo trendom nasproti. Eni s potujočo trgovino, drugi z obujanjem podeželskih trgovin. Trгоvec **Milan Hvalica** se spominja, kako je leta 1983 na Kambreškem odprl prvo zasebno trgovino na Goriškem. „Trgovina je tedaj cvetela. Konec osemdesetih let je bila trgovina skoraj na vsakem vogalu. Tukaj v okolici smo imeli tri vojaške karavle in vojaki so bili dobre stranke. Trgovino smo imeli odprto vsak drugi dan in vedno so prišli. Ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 pa so odšli in promet nam je čez noč upadel. Začeti smo morali razmišljati o nečem novem,“ pripoveduje Hvalica. Tudi tokrat je bil Hvalica med prvimi, ki se je lotil potujoče trgovine. „Preuredili smo en kombi in poskusili s prodajo po vaseh, predvsem na Tolminskem, kjer so se začele trgovine najprej zapirati. Dobro se je prijelo, naši kupci so bili predvsem starejši. In tedaj smo bili s cenami še lahko konkurenčni trgovinam v dolini,“ pripoveduje. A s pojavom diskontov in sedaj kasneje velikih

nakupovalnih središč v mestih je postajal zaslužek vse trši. Svoj višek so dosegli v letih 2005 in 2006. Imeli so dva kamiona in skupaj z njim pet zaposlenih. Delali so vsak dan, včasih tudi ob nedeljah. Danes dela sam. Od Nove Gorice do Bovca. Pravi, da potujoča trgovina danes ne more biti več konkurenčna ostalim trgovinam. „Cene goriv in rezervnih delov grede v nebo. Poleg tega se vasi praznijo. Ljudje umirajo ali odhajajo v domove. Nekoč nas je v Baški grapi na nekaterih postajališčih čakalo tudi po dvajset strank, danes so tam vasi, ko ni nobenega več. Prej smo v enem dnevu obhodili 3 ali 4 vasi, sedaj pa prevozim po 200 kilometrov, da zapolnim dan,“ pripoveduje. Kljub temu vztraja, saj so mu starejši ljudje zelo hvaležni, ko pohupa pred njihovo hišo, in se zato tudi trudi, da jih redno obiskuje.

Hvalica na terenu vidi tudi stiske ljudi, ki so se letos ob spremembi socialne zakonodaje zelo poglabile. „Vzeli so jim starostne pokojnine, ljudje so se sami odrekli varstvenim dodatkom, eni so ostali čisto brez vsega. Tako hudo, kot je letos, še ni bilo,“ pravi.

Recesija je lahko za majhne prodajalne tudi pozitivna

Tudi trgovsko podjetje Fama iz Vipave koraka v obratno smer in se s trgovinami vrača na podeželje. S tem dokazuje, da so bili marsikje za zapiranje krivi tudi preveliki apetiti po zaslužku. Trenutno imajo od Cerknega do Kort 21 trgovin, eno tudi v Kanalu. „Vsako leto odpremo dva marketa, toliko še zmoremo sami brez zadolževanja. A povpraševanje je veliko. Skoraj vsak teden me obiščejo predstavniki katere od krajevnih skupnosti, kjer bi želeli ohraniti ali odpreti trgovino,“ pravi direktor družbe **Aleksander Lemut**. Dodaja, da njihove vaške trgovine poslujejo

Milan Hvalica vztraja, kljub temu, da potujoča trgovina ni več konkurenčna diskontom

pozitivno, ne prinašajo pa velikega dobička. „Ker sta naši vodili skromnost in trdo delo, nam tudi to zadostuje,“ je skromen. Zadovoljen je, če lahko s tem pomaga tudi k ohranjanju podeželja. „V krajih, kjer so vsaj pet ali sedem kilometrov oddaljeni od velikih nakupovalnih središč, ljudje že premislijo, ali bodo sedli v avto,“ pravi, ko prednosti zase išče tudi v recesiji. Prednost manjših trgovin vidi tudi v osebnem poznavanju kupcev, ki je mogoče le v manjših trgovinah. In še nekaj je pri teh malih prodajalnih in potujočih trgovinah. Bojazen, da se ne bi mogli upreti skušnjavi in bi voziček preveč napolnili z nepotrebno blagom, je tukaj odveč.

Potujoča trgovina v Brdih

Starost zahteva akcijo

Društvo upokojencev Kanal je 1. oktober, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila za Mednarodni dan starejših in se po vsem svetu obeležuje od leta 1990, počastilo z odprtjem razstave ročnih del v gostišču Križnič v Kanalu.

Marija Marinič, foto: Peter Falatov

Unicefovo Mojco lahko kupite tudi v TIC-u v Kanalu

Na razstavi so bila predstavljena dela klekljaric, kvačkani izdelki, likovni izdelki, vezanine, lesene skulpture, slike iz peska, miniatura kmečka orodja.... - vse izdelano z veliko ljubezni in potrpljenja članov in članic DU Kanal. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo gostišču Križnič, ki nam vsako leto brezplačno odstopi prostore za razstavo. Sekcija ročnih del deluje v društvu že dolgo. Članice so se v začetku delovanja zbirale kar na domu **Marice Gorjup**. Danes vodita sekcijo **Marica Gorjup** in **Sonja**

Stanič, zbirajo pa se v prostorih Krajevne skupnosti. Nekatere se redno udeležujejo skupnih srečanj, glede na teritorialno obsežno področje občine Kanal, pa nekatere delajo kar doma in na srečanja prihajajo samo občasno. Poleg kvačkanja izdelujejo tudi druga ročna dela.

Poleg »kvačkaric« so zelo delavne tudi klekljarice, ki pod vodstvom prizadevne **Nevenke Malnič** letos praznujejo že 10 leto delovanja. Nevenka je na razstavi tudi predstavila to starodavno domačo obrt.

Za klekljanje je potrebna ovalna blazina-bula, košara ali podstavek, na kateri sloni blazina, kleklji-posebno oblikovana lesena palica, na kateri je navit sukanec, ki je lahko iz bombaža, lanu ali svile, bučike in vzorec tako imenovan »papirc«. V klekljanje je potrebno vložiti veliko časa, potrpljenja in vztrajnosti, tu ne gre nič na hitro, je pa pravo božanje za dušo. Klekljanje v živo so predstavile Jadranka, Vilka in Marica, ki so sklonjene nad svojimi bulami spretno sukale in križale kleklje. Najbolj zvestim članicam so podelili tudi priznanja. Veliko pohvalo si zaslužijo tudi zato, ker so pritegnile tudi mlade in svoje znanje prenašajo nanje. Novost na letošnji razstavi pa so bile punčke iz blaga za Unicef, ki so jih v sekciji ročnih del začeli izdelovati na pobudo **Sonje Stanič**. Punčka iz cunj je igrača, ki je poznana v vseh kulturah sveta. Tudi naša generacija jih je imela in jo marsikdo še hrani kot spomin na otroštvo, danes pa simbolizirajo predvsem otroka iz države v razvoju, ki potrebuje našo pomoč. Izdelali so 20 prelepih punčk, upokojenke so jih sešile in oblekle, poslikavo obraza pa so izvedli učenci kanalske osnovne šole. Punčke so namenjene prodaji. Izkupiček od prodaje ene punčke zadostuje za cepljenje enega otroka proti šestim nalezljivim otroškim boleznim.

Za kanalske upokojence še kako velja načelo - starost zahteva akcijo, zato povabilo vsem - pridružite se nam tudi vi. Vsem članicam in članom pa želimo dobrega zdravja in gibčne prste.

Vadba za vse generacije

V okviru Športnega kulturnega društva Levpa poteka v dvorani redna vadba pilatesa in zumba, ki je pritegnila kar štiriinštirideset ljubiteljic te telesne vadbe, ki vsak torek od 18.30 pa do 20.30 ure vadijo kot prave športnice.

Aleksandra Vončina, foto: Aleksander Štrukelj

Zumba in pilates v Levpi pod vodstvom Celsa Carre

Navdušene udeleženke vadbe prihajajo iz krajevne skupnosti Levpa, Kal nad Kanalom in še od kod... Zavedajo se, da je telesna aktivnost nujna, zato pridno vadijo pod strokovnim vodstvom inštruktorja **Celsa Carre**, ki prihaja iz podjetja Mika šport iz Nove Gorice.

Uvodoma delajo vaje za sprostitev, sledijo pa vaje za moč, gibljivost in hrbtenico. "Poudarek je na pravilnem dihanju in pravilni izvedbi vaj," nam zaupa **Marinka Pertovt**, ena izmed ljubiteljic in organizatork te vadbe. Da je vadba bolj pestra, pa uporabljajo žogo, uteži in palico. Sledi zumba, kjer se udeleženke, med njimi so tudi gospe, ki se že bližajo šestdesetim letom, predajajo ritmom latinoameriške glasbe. Vsekakor si udeleženke želijo, da bi bilo še več tovrstnih telesnih vadb v Levpi. Vadba pilatesa in zumba bo predvidoma trajala še dva meseca, zato ni več opravičil za telesno neaktivnost! Športno kulturno društvo Levpa pa sporoča, da bo v prihodnjih dneh v Levpi pestro in hkrati vsem bralcem želi vse dobro v Novem letu.

Tince

Plesna skupina Tince iz Deskel pleše že šesto leto. V tem času so večkrat nastopile v Cankarjevem domu, odnesle so prvo nagrado v skupini Fantasy over na letošnjem mednarodnem plesnem tekmovanju v Lignano Sabbiadoru, vabijo jih na prireditve povsod po Sloveniji, tudi na Kravji bal v Bohinj, v zadnjem času so jih opazili tudi mediji.

Majda Rejec in Lea Širok, foto: Arhiv PS Tince Deskle

V začetku novembra so gostovale v oddaji Dobra ura na prvem programu TV Slovenija. Oddaja je bila posvečena starejšim, predvsem upokojencem in problemom, ki jih prinašajo starost in tudi gospodarske razmere v državi v času poglobljene ekonomske krize. V ponedeljek, 10. decembra, pa so se predstavile tudi na Radiu Koper. Povedale so, da imajo ime po sokrajanki **Katarini Marinič - Tinci**, ki je doživela skoraj 111 let. Na začetku je bilo devet stalnih plesalk, nato pa so vsako leto dobivale nove članice. Sedaj prihajajo iz različnih koncev, od tolminske do novogoriške in briške občine ter iz krajevnih skupnosti naše občine: „Tako da smo kar razstresene, vendar se imamo lepo, ker doma ne smemo toliko klepetati, tukaj pa lahko,“ v smehu pove **Jožica Stanič**. Za seboj imajo številne nastope, najhuje pa je bilo na prvem, ko so se predstavile v Desklah: „Smo imele full tremo. Danes tega ni več.“

Danila Schilling je s Tincami od začetka: „Od začetka je bilo težko, čeprav sem mislila, da bo bolj preprosto. Mentorica nam je rekla 'v levo', me smo šle v 'desno' ... Ja, ples je delo, misliti moraš z glavo in z nogami (smeh).“

Dragica Gruden je iz Trebuše. Tincam se je prav zaradi plesa pridružila pred tremi leti: „Moj mož ne pleše več tako rad, kot včasih, tu se pa naplešemo. Do konca.“

Dragica se na vaje v Deskle enkrat tedensko pripelje z **Vilmo Pavič** iz Slapa ob Idriji. To je pa res prava ljubezen do plesa: „Ja seveda, smo zelo zavzete. V naših mladih letih ni bilo takšnih priložnosti. Plesne šole kot je Urška niso obstajale, zato moramo to izkoristiti sedaj.“ **Milena Markočič** iz Ložic je v skupini pet let: „Prvič sem jih videla za Dan žena, ko so nas presenetile s „Pink panterjem“ in sem si rekla, da bi to plesala tudi jaz. Tako sem se jim pridružila in sem zelo zadovoljna. Tu je dobra družba, malo se posmejemo, poklepetamo. Skratka, tu je vse. Za dušo in telo.“ Za koreografije se sproti dogovarjajo z mentorico **Kristino Fabjan**, ki jih seveda prilagaja njihovem plesnemu napredovanju. **Majda Rejec**, tudi predsednica DU Deskle, je povedala, da se jim je pridružila, ko so vadile drugi ples: „Bilo je zelo težko. Mislila sem, da bom kar nehala. Vendar sedaj tudi jaz uživam, ker smo dobra skupina in se dobro razumemo. Po plesu se vedno še malo družimo ... čeprav tega doma ne povemo (smeh).“ V mladosti ni bila najbolj navdušena nad plesom. Ko se je upokojila, pa je ugotovila, da želi ostati aktivna: „Nočeš se doma zapreti in to je tudi ena oblika druženja. Poleg tega pa, ker naši plesi niso tako zelo enostavni, pri tem treniramo tudi sive celice, ne le noge in roke.“ Že od malega zelo rada pleše **Silva Conti**: „Verjetno ni plesa v Desklah, ki se je odvijal v tem našem Kulturnem domu, ki bi ga jaz zamudila. In to samo nadaljujem pri Tincah.“

Skupini se je letos pridružila **Diana Feri** iz Brd: „Malo se še lovim, ampak upam, da jih bom ulovila (smeh). Prav občudovanja vredne so. Informacije o njih sem

Tince na TV Slovenija

prvič zasledila na internetu, potem pa mi je Mirjam povedala malo več, tako da sem se kar opogumila.“ Prvič letos pleše v skupini tudi **Klara Medvešek** iz Anhovega: „Tince sem občudovala od vsega začetka. Sedaj sem se upokojila in sem se jim pridružila. Malo se še lovim - levo-desno, desno-levo, ma bo že šlo počasi.“

O vsem se brez težav dogovorijo. Ko pa morajo izbrati kostume, ki jih financirajo same, so stvari malo drugačne, je pojasnila Jožica: „Dogovarjanje o kostumih je že malo bolj zapleteno (smeh) in traja ponavadi kar nekaj mesecev. Naša mentorica nam da

napotke, potem pa, ženske kot ženske, padajo pripombe, 'to krilo je predlogo, prekratko, ti volančki ne gredo sem', tako da kar traja, preden se dogovorimo, kaj bomo oblekle.“

Članice Tinc so še **Mirjam Morenčič**, **Marija Vodičar**, **Slavica Širca**, **Boža Tušar**, **Boža Tinta** in **Marija Kodelja**.

Še to so nam zaupale. Njihovi možje so bili na začetku precej skeptični glede njihovega plesnega ustvarjanja. Zadnja leta pa se jim pridružijo na vsakem nastopu, jih spodbujajo in „navijajo“ zanje.

Nastop na športno zabavni prireditvi 23. junija 2012 v Šebreljah

Znanje je vrednota

Kanalska osnovna šola praznuje letos petdeset let novega šolskega poslopja, v katerem se je pouk začel 17. septembra 1962. Pomembno obletnico, ki zaznamuje novo obdobje v zgodovini kanalskega šolstva, so osnovnošolci, učitelji, krajanji in predstavniki občine skupaj obeležili na svečani prireditvi v soboto, 29. septembra.

Lea Širok, foto: OŠ Kanal

Učiteljica Hela Pfeifer s prvošolčki iz prve in letošnje generacije

Športna dvorana v Kanalu je bila polna do zadnjega kotička. Prireditve ob petdesetletnici nove šole je združila vse generacije, od sedanjih osnovnošolcev do nekdanjih in prihodnjih. Učenci in učitelji ter ostali sodelavci šole so skupaj pripravili bogat program, v katerem so na hudomušen in nepriljen način pokazali šolsko življenje v preteklosti in danes. Različna obdobja so povezovale in poudarjale tudi pesmi šolskih zborov, povezovalca prireditve pa sta čas odprtja nove šole umestila v širši kulturni prostor in povedala, da je slavna pop skupina The Beatles leta 1962 obnorela množice s pesmijo Love me Do, medtem ko je v Sloveniji odmevala Zemlja pleše Majde Sepe. Ustvarjalnost in vpetost v svoj čas so kanalski osnovnošolci pokazali tudi s plesnimi točkami, kjer so največ navdušenja poželi mladi breakdancerji.

Vrh prireditve je bilo simbolno in čustveno obarvano srečanje „prvošolcev“ iz leta 1962 z njihovo učiteljico

in z današnjimi prvošolčki. Ti so odraslim „prvošolcem“ predali rumene rutice in v zameno dobili sliko Branka Drekonje, na kateri današnji prvošolčki tiste iz leta 1962 učijo računalništva. Učiteljica **Hela Pfajfer** je povedala, da si je vedno prizadevala vzbuditi zanimanje učencev za znanje in razviti njihove dobre lastnosti. „Znanje je vrednota,“ je dejala in zaključila, da jo je to srečanje vrnilo v čas, ko je bila s svojimi učenci srečna in je poskušala biti ustvarjalna in pravična. Ta dan bo zanjo nepozaben, misel nanj pa ji bo krajšala dolgo zimo. Učiteljica Pfajfer obenem poudarja, da ne podpira vladnega krčenja programov v šolah: „To, kar smo imeli včasih, je bila temeljita osnova za vse, kar so potrebovali v srednji šoli. Dobra osnovna šola je temelj za nadaljevanje šolanja ali za iskanje poklicne poti.“ Nekdanji učenci so svoji „tovarišici“ med drugim poklonili šopek in ji še enkrat javno povedali, da zanje ostaja najboljša tovarišica.

Učiteljski zbor z ravnateljico Milko Zimic

Tudi za ravnateljico Oš Kanal **Milko Zimic** je bil trenutek srečanja prve in današnje generacije vrhunec prireditve: „Iskali smo iskrico, dogodek, neko povezavo, kar bi obudilo spomine za nazaj in povežalo dogodek z današnjim časom. Hvaležna sem takratnim prvošolcem, da so se organizirali in povabili tudi svojo prvo učiteljico.“ Sicer pa je obletnica nove šole po njenem praznik za celotno lokalno skupnost. Kakor nam je povedala, so se v pol stoletja spremenili predsem vrednote, način življenja v družini, v okolju in mogoče tudi v šoli: „Predvsem me prizadane to, da današnja generacija šele spoznava vrednote, ki so bile pred pol stoletja samoumevne. To so spoštovanje, odnos do širšega okolja, predvsem pa pristen odnos v družini in šoli.“ V slavnostnem nagovoru je ravnateljica povedala, da se je 17. septembra 1962 za kanalsko šolo začelo novo obdobje, saj so odprli novo, sodobno opremljeno poslopje, ki je bilo tudi dovolj prostorno. Med drugim je ponujalo deset učilnic, pa fizikalno učilnico, pevsko sobo, pionirsko sobo, delavnico za tehnični pouk, risalnico, jedilnico, dva kabineta, sobo za učila, zbornico ...

Prvo šolsko leto je šolo obiskovalo 392 učencev v 13-ih oddelkih, v naslednjih letih, pa je njihovo število naraščalo, je v nagovoru povedala ravnateljica: „Največ jih je bilo v letu 1967/68 in sicer 467, ki so pouk obiskovali v dveh izmenah.“ Danes matično šolo obiskuje 255 učencev, skupaj s podružnico v Kalu nad Kanalom pa jih je 261. Po besedah ravnateljice je to „daleč pod petdesetletnim povprečjem“, sa je bilo na šoli povprečno 366 učencev.

V pol stoletja se je v kanalski osnovni šoli izobraževalo 18.000 učencev. „Če je vsak učenec to šolo obiskoval 8 let, lahko govorimo o 2300 osebah, kar pa je približno 40 odstotkov prebivalcev občine Kanal ob Soči po zadnjem popisu.“ Podobno je variiralo tudi število zaposlenih. Od leta 1964 je bilo na šoli skupno 310 zaposlenih, danes pa šola, skupaj z vrtcem, podružnico v Kalu ter športno dvorano, s katero upravlja, zaposluje 70 strokovnih in tehničnih delavcev. Kakor koli, je pojasnila ravnateljica: „Smo v samem vrhu »firm« v občini po številu zaposlenih.“

Pred letom 1962 je kanalska osnovna šola gostovala v različnih stavbah v Kanalu. Po drugi svetovni vojni so namreč podrli mogočno in lepo šolsko stavbo „Scuola popolare – Ljudska šola“, ki je stala sto metrov od današnje šole. Šolarji so nato pouk obiskovali v več stavbah v Kanalu: v tako imenovani »Bavdaževi hiši« ob kanalskem mostu, na Kontradi in na lokaciji nasproti današnjega marketa.

Leta 1962 pa so vendarle dobili novo šolo, ki je pozneje dobila še telovadnico, nato vrtec, ki je pred nekaj leti praznoval 40 let, konec devetdesetih so zgradili športno dvorano, v letih 2010 – 2012 pa še računalniško učilnico, delavnico, kabinete in večnamenski prostor.

Bogat kulturni program so oblikovali učenci in učitelji

Včasih v učilnici ni bilo računalnikov

Zanimiv je podatek o podružničnih šolah OŠ Kanal. Po besedah ravnateljice so te bile v vsakem malo večjem zaselku, saj je bila poseljenost danes skoraj že izumrlih zaselkov velika. Podružnice so tako imeli Avče, Levpa, Zavrt-Testeni, Kal, Vrhavč, Markiči, Srednje, Ročinj (na 2 lokacijah), Kambreško, Kostanjevica, Zapotok, Šteberjak, Kanalski Vrh, Doblar. Podružnice so počasi „ugašale“ tako, kot se je manjšalo število otrok po vaseh in zaselkih, je pojasnila ravnateljica: „Večina teh podružničnih šol oziroma šolskih stavb nekdanjih podružnic sameva ali pa je celo že razvalina, le posamezne stavbe so obnovljene; nekaterim je dana nova vsebina (kulturni dom, stanovanje, ...). Danes ima OŠ Kanal samo še dve podružnični šoli; Levpa je v mirovanju, v Kalu nad Kanalom pa je poleg pouka v kombiniranem oddelku 2. – 3. razred tudi vrtec.

Šola je preživela več političnih in šolskih sistemov, šolskih uprav ter kar nekaj županov, ministrov, ravnateljev, učiteljev, zaposlenih. Vsak je dal naši šoli svoj pečat tako na pedagoškem, vzgojnem in izobraževalnem kot tudi na gospodarskem področju. Obiskovali so jo šolarji, ki so danes uveljavljeni gospodarstveniki, politiki, šolniki, uspešni obrtniki, kmetje, delavci... Danes jo obiskujejo šolarji, ki bodo nekoč uspešno gradili naš skupen vsakdan.“

Župan **Andrej Maffi** je na prireditvi poudaril, da so ponosni na obe šoli, saj sta obe sodobno opremljeni in v urejenih prostorih zagotavljata kakovosten pouk:

„Bolj od 'hardwara', pa je za kakovost pouka pomemben 'software', to so otroci, strokovni delavci, učitelji in tudi starši, ki konstruktivno sodelujejo v izobraževalnem procesu.“

Med „odraslimi prvošolci“ iz generacije 1962 smo zbrali nekaj utrinkov o začetku njihove šolske poti. **Karmen Žnidarič** je povedala, da jo je bilo prvi dan šole strah, saj množice ni bila vajena, ker je živela bolj na samem: „Strah me je bilo množice, rdečega traku, ki ga je starejša tovarišica prerezala. Obenem pa se spomnim tovarišice Hele, ki nas je vse lepo pobožala in nas pomirila, da bo vse v redu in da se bomo imeli lepo.“

Severin Maffi: „Med proslavo je mimo simbolično zapeljal muzejski vlak. Mi iz Gorenjega polja smo se s postaje Anhovo vozili v Kanal prav s takšno „čufarico“. V prvem razredu smo pouk sicer imeli popoldan in smo v šolo morali peš. Spomnim se, kako sem pozabil napisati nalogo. Prav takrat smo se učili črko „k“. V šoli za to seveda nisem dobil priznanja, sem pa s črko „k“ popisal vse zidove na tri kilometre dolgi poti do doma. Kazni sicer ni bilo, vendar tudi takih dejanj nisem ponavljal. Glede objekta, pa se spomnim miru, saj smo bili popoldan edini v šoli. V zadnjem delu učilnice je bil prostor, kjer smo preživljali odmore. Radiatorji so bili nekaj čisto novega, in so nam dejansko jemali prostor, saj so bili nekoliko drugačni od današnjih. Tako se je včasih pripetila tudi kakšna „buška“, ampak nič hujšega.

Vem, da po hodnikih nismo smeli tekat in da smo telovadnico dobili nekoliko pozneje, tako da smo najprej telovadili kar v avli. Sicer pa imam na osnovno šolo lepe spomine, prav tako na učiteljico Helo, ki je bila vedno pripravljena posredovati in priskočiti na pomoč, se nam posvetiti in nas motivirati. Nikoli ni dovolila, da bi se kar 'razdivjali'. In to je izjemno lep zgled vzgoje za vse nas.“

Roman Korenjak: „Kako pomembna je bila nova zgradba šole, se zavedam šele danes. Kot otroku se mi to ni zdelo nič posebnega. Sicer pa nam je učiteljica Hela dala čustveni naboj in mislim, da je za našo celotno generacijo značilno, da smo bolj nežni, čustveni.“

Iztok Gabrijelčič: „Srečanje s prvo učiteljico je bilo res ganljivo, bila je moja prva učiteljica in nanjo sem res ponosen. Od mojih prvih šolskih dni pa se spomnim, da smo prvo leto imeli vsaj še dva tedna počitnic, ker šole niso pravočasno zgradili. Tega se dobro spomnim, da smo prvi razred osnovne šole v resnici začeli z počitnicami (smeh). Spomnim se tudi, da me je na začetku dve tretjini poti v šolo peš spremljala mama, šolski avtobus pa je začel voziti, ko sem bil v četrtem razredu. Sicer pa smo bili takrat po svoje takšni, kakršna je današnja mladina in se kot 'mularija' nismo veliko razlikovali od nje.“

Praznovanje petdesetletnice nove kanalske šole sta zaokrožila še pregledna razstava in prijateljska medgeneracijska odbojarska tekma.

Odbojarska ekipa nekdanjih osnovnošolcev

Župan Maffi: Obe naši šoli sta sodobno opremljeni in zagotavljata kakovosten pouk

Tradicionalni slovenski zajtrk

Tradicionalni slovenski zajtrk je tudi letos potekal tretji petek v novembru. Pobudnik projekta je Čebelarstva zveza Slovenije, ki je izobraževalno akcijo organizirala že petič.

Mojca Petelin, foto: OŠ Deskle

Tradicionalni zajtrk na OŠ Deskle

Glavni cilj oziroma namen razglasitve takšnega dne je podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter spodbujanje zavedanja in pomena domače samooskrbe, ohranjanje čistega, zdravega okolja, ohranjanje podeželja, seznanjanje mladih s postopki pridelave in predelave hrane ter spodbujanje zanimanja za dejavnosti na kmetijskem področju. Na ta dan smo v podporo in obeležitev dneva slovenske hrane posebno pozornost posvetili tudi izobraževanju in osveščanju učencev na naši šoli. V Kulturnem domu Deskle so si učenci od 1. do 4. razreda ogledali predstavo Medenka, učenci od 5. do 9. razreda pa Medeni krog. Obe sta govorili o pomenu čebel in čebeljih pridelkov. Tudi letos smo zajtrkovali črn kruh, med, jabolko, mleko in maslo – vsi izdelki so bili domačega porekla.

Posneli pravo radijsko oddajo

Pri izbirnem predmetu retorika smo pripravili oddajo koticke za šolarje na radiu Alpski val. Oddaja je bila na sporedu 2. novembra, zato smo se v njej spomnili naših dragih sorodnikov, znancev, prijateljev, ki so žal že preminuli.

Kristina Kudrič, 9.a (v imenu učencev izbirnega predmeta retorika na OŠ Kanal), foto: arhiv OŠ Kanal

V studiu radia Alpski val

Kaja je spomine na svojega dedka zaključila z mislijo, da ga ne bo nikoli pozabila, **Nikita** je obžalovala, da se z dedkom nista nikoli spoznala, **Erik** je opisal svojega pradedka **Alojza Hafnerja**, ki je imel zelo zanimivo in razburljivo življenje. **Jan** je prav tako kot večina predstavil svojega dedka **Cvetka Lazarja**, ki je govoril: "Vsak dan popijte malo žganja, pa ne boste nikoli prehlajeni!" **Danijela** pa se je za spremembo spomnila svojega strica, ki ga je imela zelo rada in je umrl dokaj mlad. **Laura** je predstavila svojega dedka, s katerim se je zelo zabavala, ko sta se skupaj z mlajšo sestro z njim igrali rdečo kapico in volka. **Ana** pa se je spomnila kar treh sorodnikov. Najprej je opisala svoja dedka po mamini ter očetovi

strani, s katerima je preživela veliko časa in se z njima igrala, da je ona učiteljica, eden izmed dedkov pa je moral biti učenc. Zaključila pa je z mislijo, da sta bila dedka zelo vesela, ko je prerasla te igre. Za konec pa je predstavila še svojo prababico Ano po očetovi strani, ki je žal preminula v 99. letu starosti in ki se je bo vedno spominjala kot zelo mirne, prijazne in polne nasvetov. Povedala je še, da ji je nekoč

dejala: "Ana, ko me ne bo več, boš rekla, da je moja pranona imela prav!" Jaz pa sem skupaj z **Nikito** prebrala pesem **Nika Grafenauerja** "Življenje", nekaj veznega teksta ter nekaj misli o življenju, ki jih je zapisala Ana.

Prispevke smo oddali naši učiteljici in mentorici **Zvonki Cigoj**, ki jih je skrbno pregledala in popravila. Ko so bile odpravljene vse napake, smo začeli z branjem, pri katerem smo morali paziti, da ne govorimo prehitro, kako naglašujemo besede, paziti smo morali na vejice in pike ter na veliko stvari, na katere prej še pomislili nismo. Nazadnje smo izbrali še primerno glasbo na omenjeno temo ter pripravili vezni tekst, ki smo ga tudi do potankosti "zvadili".

Nekaj časa smo se spraševali, zakaj se je večina spominjala svojih dedkov, nato pa ugotovili, da imajo ženske daljšo življenjsko dobo ter da je veliko dedkov umrlo za azbestozo.

V sredo, 24. oktobra, nas je čakalo snemanje na radiu Alpski val. Z manjšim avtobusom smo se odpeljali v Tolmin. Ko smo prispeli, nam je novinar najprej razkazal radijski studio, ki se nam je zdel nekoliko majhen, ter nam pokazal, kaj počnejo na primer tonski tehnik, voditelj programa ...

Nato je šlo pa zares. Vsak je šel v kabino za snemanje ter povedal svoje, pri čemer so se ostali veliko smejali ter ga opazovali, saj so bili zunaj zastekljene kabine. Povedali so nam, da bodo te posnetke zmontirali, pri čemer smo si vsi oddahnili, ker bi bilo drugače slišati veliko smeha. Na koncu smo še sami sebe poslušali ter se zelo nasmejali, saj ko slišiš svoj glas, se ti zdi, kot da to nisi ti.

Vsak izmed nas je pripravil prispevek na omenjeno temo.

Čakalo nas je še skupinsko fotografiranje, ki je bilo zelo zabavno. Ena izmed fotografij je objavljena na spletni strani radia Alpski val.

Našo oddajo pa še vedno lahko poslušate preko spletne strani radia Alpski val. Shranjena je v njihovem arhivu.

Na koncu smo se poslovili ter se odpeljali v šolo. Snemanje na Alpškem valu mi je bilo zelo všeč, pripravljanje na radijsko oddajo nekoliko manj, vendar sem zelo vesela, ker sem skupaj s svojimi sošolci doživela nekaj novega.

Pipistrel pristal v Kanalu

Ponedeljek, 15. oktobra, je bil v Kanalu letalsko obarvan. Začel se je s sestavljanjem Pipistrelovega letala na igrišču OŠ Kanal in zaključil s predavanjem pilota Matjaža Lenarčiča, ki je preletel naš modri planet.

Lea Širok, foto: Borut Jurca

Ko bosta odrasli, bosta pilotki?

Ultralahko letalo Pipistrel pristalo v Kanalu

Videti letalo na igrišču osnovne šole ni vsakdanji dogodek. Še bolj neobičajno je, da lahko opazuješ, kako dele letala sestavijo skupaj. Vse to so 15. oktobra doživeli kanalski osnovnošolci in otroci iz vrtca, ki so na šolskem igrišču lahko občudovali ultra lahko Pipistrelovo letalo, ki so ga Pipistrelovi mojstri prav tam tudi sestavili.

Sledil je show **Alana Goljevščka**, ki je med najboljšimi piloti na svetu radijsko vodenih modelov letal, kar je dokazal tudi v telovadnici osnovne šole. Večer se je začel z odprtjem razstave fotografij ekstremnega pilota **Matevža Lenarčiča** o njegovem poletu z ultralahkim letalom okoli sveta. "Letalski

dan" pa se je zaključil v prostorih Kluba kanalske mladine, kjer je Lenarčič na predavanju predstavil svoj letošnji prelet preko modrega planeta z ultralahkim Pipistrelovim letalom, ki je trajal več kot tri mesece. S pomočjo ekipe, v kateri je bilo 20 ljudi, je preletel 92.000 kilometrov, kar je za več kot dvakrat okoli sveta. Letenje okrog sveta je tako ali drugače veliko doživetje in velik dosežek. Leteti okrog sveta z ultralahkim letalom, ki ima vsega dobrih 280 kg pa je zgodovinski podvig, ki je uspel le peščici pilotov, je o Lenarčičevem projektu, katerega moto je eno letalo - en pilot - cel svet, še zapisano na spletni strani „Proti soncu“.

Planinski tabor Pod Ježo

Mladi planinci naše Osnovne šole Deskle so se udeležili planinskega tabora Pod Ježo, ki ga je organiziral Mladinski odsek Planinskega društva Valentin Stanič.

Mojca Petelin, foto OŠ Deskle

O vtisih s tabora so zapisali:

Kristjan Bašelj, 4. r.: Na taboru mi je bilo zelo lepo, še posebej, ker sem zadel drugo tombolo. Spoznal sem delo gorskih reševalcev in se naučil risati markacijo. Tabor mi je hitro minil in komaj čakam novega.

Tadej Peršolja, 5.r.: Na taboru smo imeli delavnice. Še posebej mi je bilo všeč, ko smo žrebali in se igrali skritega prijatelja. Drugi dan zjutraj smo se odpravili na Ježo in Grad. Iz jutranje megle je posijalo sonce, ki nas je toplo grela. Z gradu smo imeli lep razgled na krnsko pogorje.

Jaka Močnik, 3.r.: Všeč mi je bilo, ker nas je obiskala GRS. Spoznal sem veliko gorske opreme. Bila je dobra hrana. Na taboru si želim biti več dni.

Domen Medvešček, 5.r.: Na Gradu mi je bilo lepo, ko sem stopil en korak nazaj sem bil v Italiji, s korakom naprej v Sloveniji. S svetilkami smo obiskali še vojaške rove iz prve svetovne vojne.

Žan Rogač, 2.r.: Všeč mi je bilo, ker sem ob poti videl veliko mušnic. Na taboru mi je bilo lepo še posebej, ko smo spali.

Neža Kogoj, 3.r.: Na taboru pod Ježo smo bili v petek in soboto. Spali smo v spalnih vrečah. Tam smo urejali planinske dnevnike, spoznavali planinsko opremo, igrali planinsko tombolo in skritega prijatelja. Naslednji dan nas je obiskala GRS s psom in nam prikazala reševanje ljudi v gorah in z dreves. Ob vrnitvi v dom smo odkrili skrivnega prijatelja in se posladkali. Bilo mi je lepo.

Nika Marušič, 3.r.: Všeč mi je bilo, ker smo spoznali delo markacistov, ki označujejo planinske poti. Na taboru smo imeli dobre kuharice.

Ana Čargo, 3.r.: Zelo mi je bilo všeč, ko je bila z nami psička Flo, ki nam je pokazala, kako se rešuje ljudi. Na kamen smo risali markacije za spomin na tabor.

S tabora so se vrnili z lepimi vtisi

Lovec na nevihte

Danijel Konjedic iz Deskel je že od malega v stiku z umetnostjo. Preizkusil se je v glasbi, ki ostaja njegova spremljevalka tudi danes, saj igra bas kitaro v Ansamblu 7šrit. Želel je postati slikar, a pravi, da ni imel »prave rokce«. Kasneje je v fotografiranju našel nekakšen približek slikarstvu.

Petra Paravan, foto: Danijel Konjedic

Razelektritve nad Kopro (13. 6. 2012)

A življenje ga je peljalo svojo pot, izobrazil se je namreč za agronoma in danes v svojem poslu uživa. V prostem času pa se posveča fotografiji. In to ne vsakdanji, pač pa precej dramatični in akcijski, saj v fotografski objektiv lovi nevihte s strelami in tornadi. Ljubezen do fotografije te je vodila skozi iskanja in poizkušanja. Fotografiral si ljudi, šport, naravo, prav slednja te je najbolj privlačila?

Če bi bil slikar, bi itak slikal kakšne impresionistične podobe. Ampak tudi fotografiranje pokrajin me ni najbolj vleklo, saj je manjkalo tisto nekaj več. Potem sem našel vreme, jezno vreme!

Kdaj se je to zgodilo?

Začelo se je, ko sem se za eno leto preselil na Kras, kjer sem delal. Tam sem precej bolje videl okoli sebe kot tu v dolini, kjer hribi zastirajo pogled.

Kaj pa te je pritegnilo?

Najprej sem raziskoval lokalne kraške poti in steze ter se spoznaval z modrasi, kasneje pa ugotovil, da je mogoče narediti kakšno dobro fotografijo neviht, ki so pogosto prišumele z zahoda. Nevihte me privlačijo že od malega, vedno sem se navduševal nad vzdušjem pred nevihto, ko se nebo stemni, bliska, grmi, piha, to pričakovanje neverjetne moči vremena, ko ne veš, kaj bo. Prizori pred nevihtami so se mi v otroštvu vtisnili v spomin bolj kot katerakoli druga stvar. Na Krasu sem sprva stiskal prožilec le s Cerja, kasneje pa sem se tudi usedel v avto in se odpeljal v

Furlanijo. To se je zgodilo šele, ko sem ugotovil, da so nevihte najlepše in najmočnejše na ravnini, ker je tam nemoten dotok toplega, vlažnega zraka, pa tudi vse strukture oblakov se tam razvijajo. In Furlanija je zaradi svojega geografskega položaja, ob toplem Jadranskem morju, nad katerega ob frontah prihaja hladen polarni zrak, kot naročena za to. Ker mi je skoraj vedno uspelo dobiti tisto, kar sem iskal, se mi je kmalu pričelo svitati, da je to tista 'zvrst' fotografije s katero se bom ukvarjal.

Lovec na nevihte je direkten prevod »stormchaser« iz angleščine, s televizije poznamo tudi serijo »Stromchasers«.

Stormchasing – lov na nevihte je najbolj razvit v Ameriki, kjer se na neskončnih ravninah srečujeta topel zrak iz mehiškega zaliva in hladen iz polarnih območij. Ko trčita drug v drugega nastajajo brutalne nevihte s tornadi, ogromno točo, ipd. Mnogi te pojave fotografirajo in snemajo, nekateri celo živijo od tega početja. Od tod ta znana serija.

Koliko pa vas je, lovcev na nevihte?

Veliko. Na stari celini so nevihte manj intenzivne, zato je po pravo stvar treba oditi čez lužo. Vseeno se fotogenične nevihte dobijo tudi v Evropi in fotografije tornadov tudi tu niso redkost, le nekaj več sreče rabiš, da si ob pravem trenutku na pravem mestu. V Sloveniji stormchaserjev ni veliko, vendar nevihte vseeno tudi pri nas pritegnejo veliko ljubiteljev vremena.

Kako si začel spoznavati oblike na nebu?

Na internetu sem dobil veliko znanja o nevihtah in vremenu nasploh. Potem pa so tu izkušnje in »chasanje«, mnogo slednjega. Počasi dobivajo nevihtni oblaki oblike in strukture se ti udomačijo v glavi. V zadnjih letih sem se tudi spoprijateljil z **Markom Korošcem** (www.weather-photos.net), ki je brez dvoma najboljši stormchaser v Evropi, uživa že svetovno slavo in je za povrh še super dečko, od katerega se je užitek učiti, saj je popolnoma predan vremenu in se ne obremenjuje z nepotrebnim balastom, kar je odlika, ki jo danes premore le malo ljudi. Nevihte, pa tudi druge vremenske ekstreme večinoma loviva skupaj. Tako čas hitreje mine med dolgotrajnim čakanjem na izbruh neviht nekje v Italiji ali Avstriji, sam »chase« bolj gladko poteka, ker vsak opravlja svoje delo (en vozi, drugi navigira, itd.) in še stroški za bencin in vse ostalo so prepolovljeni.

Na fotografijah pogosto ujameš supercelico.

Kakšne so denimo razlike med supercelico, tornadno HP supercelico, mezociklonom?

Nevihte v grobem delimo na tri tipe. Kdaj se posamezen tip razvije, je odvisno od pogojev v atmosferi. Pomembni pogoji, da to laično razložim, so hladen zrak v višinah, vlaga in z njo povezana energija ter veter. Ko je veter šibek in je energija prisotna, se razvijejo stacionarne, pulzne nevihte, ki navadno ne trajajo več kot 30 minut in prinašajo lokalne nalive, včasih tudi drobnejšo točo, ter seveda strele in grmenje.

Danijel Konjedic: „Potem sem odkril jezno vreme“

Ob nekoliko boljših pogojih (močnejšem vetru) pride do nastanka multiceličnih neviht, ki imajo več vzgornikov, se tudi gibljejo ter s seboj prinesejo močnejše sunke vetra, točo manjših debelin in močne nalive. Supercelice so najmočnejši tip nevihte, ki ima rotirajoč vzgornik, kateremu rečemo mezociklon in je ločen od dela nevihte iz katerega pada dež. Taka nevihta nastane ob veliki količini vlage v zraku in močnem vetru, ki z višino spreminja smer. Gre za zelo dolgožive nevihte, ki ob ugodnih pogojih lahko razvijejo tornado, zato so glavni cilj stormchaserjev. V takih nevihtnih oblakih razlikujemo več struktur, ki so povezane z vzgornikom, dolnikom, itd. Te strukture fotografiramo, če pa pride do tornada, pa še toliko lepše. Pod mezociklonom, kjer lahko nastane tornado, navadno pada zelo debela toča. Rekordna je v ZDA merila kar 20 centimetrov. Supercelica je tornadna, ko razvije tornado. Sicer poznamo tri tipe supercelic, klasične, (HP) 'high precipitation' supercelica, ki s seboj nosi veliko količino padavin, ter (LP) 'low precipitation' supercelica, pri kateri padavin praktično ni, le rotirajoči vzgornik in včasih tornado ter debela toča. Kateri tip se razvije, je odvisno od razmer v atmosferi.

Katerega dogodka ne boš nikoli pozabil?

Huh, številnih... Recimo mojega prvega tornada, ki sem ga fotografiral na Krasu, na svojem šele četrtem chaseu. Ta je moj edini, ki je vpisan v Evropski bazi ekstremnega vremena (ESSL – European Severe Weather Database). Pa dveh tornadov in uničujočih poplav v Genovi, kjer je na mesto padlo 550 litrov dežja v 6 urah. Takrat smo s Korošcem in kolegom iz Italije stali na obali, 100 metrov proč od nas se je razvil tornado, nato pa nas je zadel še izjemen nevihtni pišč, tako močan, da smo se morali držati za ograjo, da nas ni pometlo po tleh. Tu je še lov na burjo v Kvarnerju, kjer smo s kolegi z ročnimi anemometri izmerili sunek 205 km/h. Takrat sem, seveda iz zavetja, posnel kolege pri meritvah, ko so se izpostavili tem močnim sunkom. Video je na youtube-u postal pravi hit in ima danes že preko 85.000 ogledov. Precej noro je bilo tudi na Rebrnicah, ko je okoli nas bučala burja s sunki do 180 km/h in po zraku letelo kamenje. Ne morem niti mimo letošnjih poplav Soče. Že kot otrok sem se spraševal, ko so mi starši pripovedovali o poplavah leta 1976, kakšna mora biti Soča, ko se 'strga s ketne'. Za božič 2009 sem delal in nisem mogel biti zraven, sedaj sem pa tudi to doživel. V glavnem, strašljivo in nevarno je vedno, predvsem pa je adrenalinsko. Ko se enkrat navadiš živeti pod stalno dozo adrenalina, ne moreš več odnehati, postane tvoja odvisnost. V Evropi je sicer življenjsko nevarnih malo situacij, burja na Kvarnerju je definitivno najhujša in tudi smrtno nevarna, če se ji izpostaviš brez izkušenj. Seveda pa ne rineš brezglavo v nevarnost. Moraš vedeti, kje je meja.

Kako izgleda lov na nevihte?

Sestavljen je iz neprestanega pregledovanja in interpretiranja raznih vremenskih kart, ki so dostopne na internetu, nato dejanskega lova ter kasnejše analize. Ko vidimo, da so pogoji pravi, določimo tarčo in se odpeljemo tja, kjer naj bi nevihte nastale. Nato sledi dolgotrajno čakanje, da se nevihte razvijejo. Ko se narava razbesni, skušamo najmočnejšo nevihto spremljati od nastanka do konca njene poti ter ob tem ujeti čim več zanimivih trenutkov in struktur oblakov v objektiv. Pri navigaciji si pomagamo z radarsko sliko padavin,

Orkana burja (Ajševica, 4. 2. 2012)

satelitsko sliko, sliko atmosferskih razelektritev, trenutnimi vremenskimi podatki iz vremenskih postaj in GPS sistemom.

Imaš spletno stran WineAndWeather.net, s katero si združil dve tematiki, ki sta med seboj tesno povezani: kmetijstvo in pridelava vina ter vreme.

Želel sem ustvariti stran, ki je v prvi vrsti namenjena vinogradnikom in vinarjem. To je področje, v katerem sem zaposlen in tu skušam ljudem, ki so v tej panogi zaposleni, ponuditi uporabne informacije. Na strani tako najdemo članke s področij vinogradništva, varstva rastlin, tehnologije pridelave vina, razne reportaže z vinskih sejmov, pa tudi za kmetijsko pridelavo vselej pomembne vremenske podatke iz vremenskih postaj in analize ekstremnih vremenskih dogodkov. Poleg tega je stran tudi neka lastna baza podatkov, ki mi pomaga pri spremljanju podobnih dogodkov v prihodnosti.

Na strani so dostopni podatki iz desetih amaterskih vremenskih postaj na območju Goriških brd, Soške doline in Banjske planote ter analize podatkov iz

postaj. Poleg tega so hitro dostopne vremenske napovedi, opozorila pred ekstremnimi vremenskimi dogodki, radarske slike padavin, satelitske slike, ipd.. Nekaj posebnega je na tem mestu Vremenska postaja Korada, ki je postavljena na višini 800 metrov in zato najbolj zanimiva. Poleti je med nevihto celo izmerila sunek vetra 163 km/h, kar je najbrž neuradni rekord kanalske občine.

Kakšno vreme se nam obeta v prihodnjih mesecih?

Pravkar smo končali s poplavami, ki so marsikomu nagnale strah v kosti. Sedaj upajmo, da nas sneg za božič razveseli. Resno, s srednjeročnimi napovedmi se ne ukvarjam, imam pa kolege, ki napovedujejo nekoliko bolj mokro zimo, kot je bila lanska. Zato upanje na sneg ostaja...

Več o Danijelovem "lepem vemenu" in o drugih informacijah pa najdete na spletnih straneh: <http://www.wineandweather.net> (Wineandweather) <https://www.facebook.com/WineAndWeather> (Facebook)

Dvometrska snežna odeja (San Marino, 12. 2. 2012)

Kanal: Soča ni bila tako visoka že 30 let, foto: Toni Dugorepec

Soča ponovno skozi 'luno' kanalskega mostu

Lea Širok, Irena Hočvar Križnič, Mojca Petelin, Nataša Ozebek Bucik

Soča je bila v zgodnjih jutranjih urah na ponedeljek 5. novembra sicer visoka, vendar si je malokdo predstavljal, da se bo v nekaj urah dvignila za več kot 12 metrov in ponovno drla skozi »luno« na kanalskem mostu. Tako visoka ni bila že vsaj tri desetletja. Tudi škoda, ki jo je povzročila, je večja od tiste iz leta 2009. V Kanalu je poplavelo Gotsko hišo in stanovanjske hiše ob njej, pod vodo so bili kletni prostori hiš na desnem bregu Soče in kanalski kamp. V Desklah so gasilci zaščitili štiri stanovanjske hiše, največ dela pa so imeli v osnovni šoli, kjer je zalilo kotlovnico.

Poveljnik občinske civilne zaščite **Dušan Petrevčič** je povedal, da so v Prelesju iz vode reševali osebno vozilo, ki je obtičalo na lokalni cesti, hitro naraščajoča Soča pa ga je odnesla. Voznik ni bil ogrožen. Zaradi poplavljenega cestišča je bil skoraj ves dan zaprt cestni odsek Solkan - Tolmin. Obsežnost poplav v kanalski občini je presenetila ministra za obrambo **Aleša Hojsa**, ki je obiskal Posočje. Posebej ga je presenetil pogled s kanalskega mostu, saj je bila gladina vode le štiri do tri metre od vozišča. Vsaka takšna nesreča je ponovno opozorilo, da je potrebno

biti vedno pripravljen in da sta organizirani civilna zaščita in gasilska služba v teh primerih še kako potrebni, je poudaril. Minister je ob tem poudaril: "Župan mi je povedal, da so se prebivalci aktivno vključili v reševanje. Športniki so recimo odpovedali treninge in pomagali. Ob takšnih dogodkih se po moje pokaže to, kar Slovence združuje, torej pomoč ob naravnih in drugih nesrečah." V kanalski občini je Soča 5. novembra dopoldan presešla mejne vrednosti poplav iz leta 2009, pri Solkanu pa so izmerili pretok 2200 kubičnih metrov na sekundo.

V nesreči znamo biti solidarni

Ob novembrskih poplavah se je ponovno pokazalo, da smo zelo odvisni od narave. S solidarnostjo in sodelovanjem vseh pa je mogoče marsikaj vsaj ublažiti. Ob rdečem meteorološkem alarmu na predvečer napovedane vremenske ujme je štab civilne zaščite v Kanalu vzpostavil pripravljenost gasilcev in drugih pripadnikov CZ. V zgodnjih jutranjih urah je prejel obvestilo o močnih padavinah v zgornjem Posočju. Soča se je zelo hitro začela dvigovati. V veliko pomoč pri nadzoru višine vode je bila dežurna služba na SENG-u, ki je stalno obveščala o pretoku reke. CZ je takoj zjutraj aktivirala svoje pripadnike in vsa tri gasilska društva v občini - iz Avč, Kanala in Anhovega. Začeli so z zaščito objektov s protipoplavnimi vrečami: PGD Avče na desnem bregu Soče, na levem PGD Kanal, anhovsko gasilsko društvo pa je poskrbelo za zaščito v Desklah. Objekti, ki so ob visokih poplavah najbolj prizadeti, so bili zaradi višine Soče tokrat še

bolj ogroženi.

Vrhunec je voda dosegla po 12. uri. Tik pred najvišjo izmerjeno višino Soče je občino obiskal obrambni minister Aleš Hojs in si ogledal opustošenje. Takrat je bilo potrebno še dodatno polniti vreče in črpati vodo z vsemi razpoložljivimi črpalkami. Ko je pobesnela voda poplavela državno cesto v Globnem in v Ajbi ter lokalne ceste v Prelesju, Ložicah in Plaveh, so izdali ukaz o zapori cest. Razmišljali so celo o zapori mostu v Kanalu, a je na srečo voda začela upadati. Pomoč je ponudila tudi Slovenska vojska, ki je preko Banjšic pripeljala dodatne količine vreč.

Ko so se vode naslednji dan umaknile, se je pričelo s čiščenjem – vreče je bilo potrebno odstraniti in očistiti razdejanje, ki ga je narasla reka povzročila. Pri tem so sodelovali pripadniki CZ, gasilci in mnogi krajanji. Tudi pri teh poplavah se je pokazalo, da v nesreči znamo biti solidarni.

Na udaru reke kamp Korada

David Pirih, lastnik bifeja v kampu Korada, je že drugič v treh letih doživel tako velike poplave. Zaradi tega je sicer zaskrbljen, čeprav ni obupal. »Po naravi sem trmast. Zaenkrat mislim še vztrajati. Vem pa, da proti naravi ne moreš nič. Zgleda, da so toplotne spremembe res zelo velike.« Še poheca se: »Saj sem lahko ponosen, da sem v treh letih dvakrat doživel stoletne vode.« Škoda v kampu je zelo velika. Spodnji del, ki je v lasti Turističnega društva Kanal, je popolnoma uničen. Uničene so sanitarije in javna razsvetljava. V njegovem bifeju je poškodovana oprema, aparati, napelo je tudi les. Škoda pa bo moral kriti sam. »Pred leti so ocenjevali škodo v spodnjem delu kampa, a od tega ni bilo nič,« pojasni. »Rešilo se je vendarle maksimalno. Če ne bi zaščitili objekta s protipoplavnimi vrečami in črpali vode, bi vse odneslo. Ljudje pridejo na pomoč.«

Minister Aleš Hojs, foto: PGD Kanal

Globno, foto: Danijel Konjedic

Kamp Kanal, foto: Toni Dugorepec

Hiša „pri Petrucki“ v Kanalu, foto: Osebni arhiv Jasmine Gorjanc

Ostali brez stanovanja, a niso obupali

V hiši „pri Petrucki“ v Kanalu je Soča razdejala stanovanje v pritličju, kjer živi družina Neže Valentinčič z majhnim otrokom, medtem ko v nadstropju živijo njeni starši.

Kako je bilo na dan poplave in ali se je bilo sploh mogoče samoorganizirati za zaščito pred poplavo, smo najprej vprašali Nežino mamo, **Jasmino Gorjanc**: „Živimo ob Soči in smo navajeni njenega urnika. Popolnoma smo bili pripravljeni. S pomočjo gasilcev smo postavili vreče in izpeljali druge potrebne postopke, vendar je bilo tokrat res prehudo. Zjutraj smo že hoteli v službo, a smo se samo obrnili, ko smo ugotovili, da je zadeva zelo resna. Soča je v zelo kratkem času namreč močno narasla.“

Pritlično stanovanje **Neže Valentinčič** je zaradi poplave potrebno celovite prenove: „Voda v

stanovanju je dosegla več kot meter višine. Popolnoma nam je uničilo stanovanje. Nekaj smo sicer uspeli rešiti, vendar se je voda prehitro dvigovala, da bi uspeli rešiti vse. Popolnoma je uničena kuhinja, vsa izolacija, parket. Prav nič si nismo mogli pomagati.“ Vendar niso obupali. Živeti ob Soči ima tudi prednosti, zato bodo stanovanje obnovili: „Kljub temu, da je Soča blizu in da lahko naraste, po drugi strani tukaj uživamo v lepi naravni idili. Vse bomo obnovili malo bolj 'z glavo' in praktično, tako da če bo Soča slučajno še kdaj tako visoka, bomo vse lahko še pravočasno odnesli iz stanovanja.“

Jasmina je še poudarila, da so se sosedje, ostali krajanji in prijatelji hitro odzvali: „Res bi se rada zahvalila prav vsem, ki so nam pomagali. V prvi vrsti moram omeniti kanalske gasilce, ki so se jim

pozneje pridružili še kolegi iz Brd in iz Šempetra pri Gorici. Takoj nato so tu sosedje, ki so nam dali na razpolago tudi kurilnice in kleti, da tam posušimo in odložimo stvari, ki jih nismo imeli kam shraniti. Vse so nam pomagali tudi prenesti iz stanovanja.

Omenim naj prijatelje, ki so prišli tudi dan, tri, štiri dni po polavi, ko so bile stvari še hujše, kot na dan poplave, ko smo nemočno čakali, kdaj bo voda odtekla. Zelo so me ganili moji sodelavci na šempetrski osnovni šoli, ki so za nas zbrali znatno vsoto denarja. Tega namreč potrebuješ takoj, tiste prve dni po poplavi. Seveda bo zelo prav prišlo še vse, kar bo še prišlo, ker bo investicija v obnovo zelo visoka, ampak v tistem trenutku so nam res priskočili na pomoč. Pomagalo je celo Društvo joga, v katerega je hčerka včlanjena. Še enkrat res vsem iskrena hvala.“

Župan **Andrej Maffi** o pomoči: „Oškodovanim lahko ponudimo enkratne pomoči, ki pa so običajno prenizke za odpravo škode na objektih. Upam, da imajo občani izpostavljene objekte tudi zavarovane. Država je Karitasu in Rdečem križu nakazala skupaj milijon in pol evrov za pomoč, tako da se občani lahko obrnejo tudi nanje. Sicer pa so izkušnje z vračilom škode s strani države slabe. Popis večinoma služi kot arhivski dokument. Sicer pa tisti, ki živijo ob vodi znajo ravnati ob poplavih, kakor so dokazali tudi novembra. Zahvala gre gasilcem in pripadnikom civilne zaščite, saj so pravočasno, kot leta 2009, prišli pred vodo. Izredno pa je bilo samozaščitno ravnanje občanov in predvsem sosedstva, prijateljska pomoč. Tega je bilo veliko, kar je nedvomno zmanjšalo tudi škodo.“

Nemočno gledali naraščajočo Sočo

V ponedeljek, 5. novembra, smo v Osnovi šoli Deskle lahko le nemočno gledali, kako se nam približuje gladina reke Soče. Po 10. uri so bili pogledi vse bolj zaskrbljeni. Kmalu se je izkazalo, da bo potrebno prekiniti s poukom v 1. razredu. Tudi ostali učenci so zaključili predčasno. Poskrbeli smo, da so varno prispeli domov. Naslednji dan so učenci ostali doma, saj zaradi poplavljenega kotlovnice ni bilo mogoče

ogranje. Pouk je v sredo, 7. novembra, stekel po ustaljenem urniku.

Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem, ki ste nam v torek, ko je šola poplavila Soča, kakor koli pomagali. V prvi vrsti gre zahvala vsem požrtvovalnim gasilcem iz Anhovega in Čepovana, ki so že od jutranjih ur opravljali varovanje objekta. Nato so se jim pridružili še kolegi iz Goriških brd in Kanala, ki so pomagali pri

sanaciji, predvsem pri črpanju vode, in tako pripomogli, da je bilo najhujše do 22. ure za nami. Ves čas je bil aktiven tudi hišnik Bruno, popoldan pa so se pridružile še čistilke. In ne nazadnje - hvala tudi staršem, ki ste z razumevanjem sprejeli odločitev, da smo otroke poslali domov predčasno, v torek pa ste prav vsem zagotovili domače varstvo.

OŠ Deskle, foto: Danijel Konjedic

OŠ Deskle, foto: Mira Bandelj

Deponija Ložice, foto: Mira Bandelj

Kamp Kanal, foto: PGD Kanal

Protipoplavne vreče, foto: PGD Kanal

Deskle, foto: Mira Bandelj

Gasilci nudili pomoč v poplavah

Dne 27. oktobra 2012 smo sodelovali pri reševanju in odpravljanju škode v poplavah, ki so prizadele Novo Gorico in okolico. V akciji smo sodelovali z našim avtodvigalom in drugimi vozili ter opremo za prečrpavanje. Z razpoložljivo opremo smo razvažali vreče na različne kraje. Protipoplavne vreče smo vozili iz Zalošč in Anhovega. Pri delu, ki smo ga zaključili v zgodnjih jutranjih urah, nas je oviral tudi močan dež. V okviru te akcije je sodelovalo kar šestnajst gasilcev, tri vozila s prikolicami in opremo za prečrpavanje, na terenu smo bili okrog 18 ur, prevozili smo skoraj 600 kilometrov.

V tednu pred 5. novembrom smo zaradi slabih napovedi vremena vozili palete vreč iz Anhovega, ki so jih polnili člani PIGD Salonit Anhovo. Pri polnjenju smo en dan pomagali tudi gasilci PGD Kanal in PGD Avče. Vreče, ki so sproti pošle, so brezplačno delili ogroženim krajanom pred gasilskim domom v Novi Gorici. V tem

tednu smo tako opravili 14 prevozov, prevozili skoraj 600 km, in porabili 30 ur. Pri prevozu palet z vrečami, se je še posebej izkazalo naše avtodvigalo.

V ponedeljek, 5. novembra, pa smo morali posredovati tudi v naši občini. Z delom smo začeli že zgodaj zjutraj, ko smo dobili informacijo, da je v Prelesju poplavilo avtomobil. Ko smo rešili avtomobil, smo akcijo nadaljevali po različnih krajih in ulicah, ki jih je ogrožala narasla voda.

Na terenu smo imeli vso razpoložljivo opremo za prevoz nasipnih vreč in naprav za prečrpavanje vode. Ker nismo imeli dovolj opreme za prečrpavanje, smo za pomoč morali zapositi tudi druga gasilska društva na Goriškem. Tako so nam priskočili na pomoč še PGD Šempeter, PGD Čepovan in PGD Dobrovo. V gasilskem domu PGD Kanal smo organizirali gasilski štab, oblikovali skupine gasilcev z določeno opremo za posredovanje in jih nato usmerjali na poplavljen

lokacije. Potrebno je bilo priskrbeti tudi dodatne nasipne vreče, ki so jih pripeljali iz Nove Gorice, kamor smo jih pred tednom vozili. Pri prevozu vreč nam so nam pomagali pripadniki slovenske vojske in civilne zaščite Severne Primorske.

Narasla voda je začela upadati proti večeru, ko je nastopil čas za čiščenje objektov ter pospravljanje opreme. S čiščenjem smo nadaljevali tudi naslednji dan. Na srečo se teden dni pozneje ni ponovil enak scenarij, ko so vremenoslovci ponovno napovedali obilne padavine in razglasili rdeči alarm.

V akcijah reševanja in pomoči ob poplavah je skupaj sodelovalo več kot 50 gasilcev, od tega jih je bilo 18 iz društev izven naše občine.

Zahvaljujemo se PGD Šempeter, PGD Čepovan in PGD Dobrovo za pomoč v poplavah ter poklicni enoti JZGR iz Nove Gorice in Regijski Civilni zaščiti Severne Primorske, ki nam je posodila opremo za prečrpavanje.

Hiše v Globnem ni poplavilo od leta 1935

Soča je tokrat poplavila tudi hišo v Globnem, kjer živita zakonca **Valentinčič**. »Letos je bila voda tudi od 60 do 70 cm višja, kakor leta 2009, tako da je poplavila tudi stanovanje, kjer je dosegla okrog 30 cm. Rešili smo, kar se je rešiti dalo, vendar je naraščala tako hitro, da se kaj veliko ni dalo narediti,« nam je povedal **Franc Valentinčič**.

"Tako visoke vode v Globnem ni bilo od leta 1935, « pravi »to je, odkar tu stoji hiša. Doslej je voda običajno poplavila dvorišče, okolico hiše in kletne prostore."

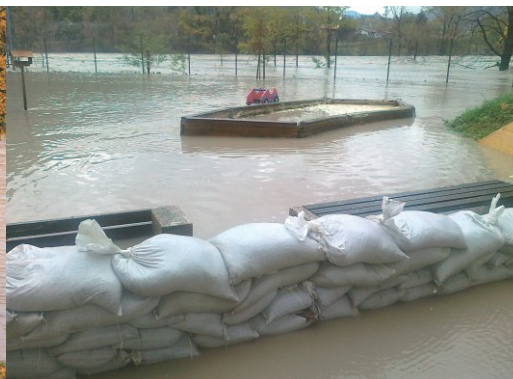
Voda je narasla izjemno hitro, pojasni dogajanje ob

novembrskih poplavah : "Mene je o nevarnosti poplave obvestil prijatelj, ki mi je priskrbel tudi bivališče. Po klicu na pomoč so prišli tudi gasilci in pomagali pri črpanju vode iz stanovanja. Doma nismo prespali samo eno noč. Drugi dan smo skupaj z bratoma in z ženinim bratom vse pospravili. Zelo prav sta prišla dva izposojena stroja za vlogo, pri sušenju pa so pomagale še tri električne peči.« Nekaj škode jim je povrnila zavarovalnica, za ostalo bodo morali poskrbeti sami. Valentinčič ugotavlja, da "občina samo popisuje, ne da pa ničesar." Obenem ne verjame, da

prav nič ne dobi od države. Pri poplavah leta 2009 so jim škodo ocenili na 6.000 evrov. Takrat je Soča odnesla leseno hiško z dvorišča, vredno 3.600 evrov. Pomoč je dobil le od Karitasa, letos pa je vlogo oddal na Rdečem križu: "Od občine tudi ne pričakujem, da bom kaj dobil." Hišo v Globnem so kupili pred 12 leti, in takrat je bila zadnja poplava na tem območju leta 1968, nam je pojasnil Franc: "Po moje, je za sedanje poplave krivo tudi, da solkanskega jezua ne izpraznijo dovolj, ko je napovedano veliko deževje, ker morajo spoštovati dogovore z italijansko stranjo."

Globno, foto: Danijel Konjedic

Igrišče Deskle, foto: OŠ Deskle

Plavajoče Plave, foto: Danijel Konjedic

ČN Ložice, foto: Mira Bandelj

Ajba, foto: Nataša Bucik Ozebek

Slaščičarna Kanal, foto: Toni Dugorepec

Še dobro, da je bila hiša prazna

V Ajbi je 88-letna Bogdana Gabrijelčič opazovala, kako zaliva njeno nekdanjo hišo, njen brat je pred deročo Sočo tik za jezom hitel reševati čebele in čebelnjak.

„Še dobro da je hiša prazna, se je pa primerilo tudi meni enkrat, da nas je poplavilo. Bila sem v hiši in niti nisem vedela, kaj se dogaja. Šele gasilci so mi prišli povedat, da imam okrog in okrog hiše vodo,“ je pripovedovala Bogdana in pristavila, da je približno tako, kot pri velikih poplavih pred

dvema letoma. Da je voda tokrat segla celo nekoliko višje, je prepričana **Martina Falatov**, ki ji je že drugič poplavilo kletne prostore slaščičarne. „Kar smo upali, smo dvignili, ostalo je v vodi. Napihnilo nam je vrata, škoda se bo šele pokazala. Danes smo ustavili proizvodnjo, bomo videli, kako bo jutri,“ je pripovedovala tisti dan, ko ji obiska radovednežev kljub vsemu ni manjkalo. Po enem mesecu ugotavlja, da škoda tokrat vendarle ni bila tako velika. „Koliko škode

natančno je bilo, še ne vem, saj se ta še ocenjuje, a na koncu se je dobro izšlo. Vrednejše stroje nam je uspelo spraviti na varno, nekaj škode pa je vseeno nastalo,“ pravi in med škodo omeni tudi steber pod teraso, ki mu je spodkopal temelje. Kakšnih večjih preventivnih ukrepov za morebitne prihodnje poplave si ne predstavlja. „Zagotovo bi kaj rešili z betonsko ograjo, a to je za naš lokal prevelik zalogaj, tukaj bi morala pristopiti občina,“ pravi.

Škoda ocenjena, na vrsti je vlada

Iz naše občine so za nujno pomoč zaprosile štiri družine. Kdaj bodo sredstva za nakup opreme, kurjave ali ozimnice razdeljena, je odvisno od tega, kdaj jih bo odobrila in nakazala vlada.

Ob novembrskih poplavih je država ponudila prvo nujno pomoč za sofinanciranje nabave najnujnejših sredstev za prizadeto prebivalstvo. Rdeči križ Slovenije in Karitas bosta dobljena sredstva dodeljevala prebivalcem, prizadetim ob poplavih, v sodelovanju z občinami, Centri za socialno delo in republiško Upravo za zaščito in reševanje (URSZR). Višina sredstev na posameznega prosilca je omejena na materialno pomoč med 300 in 2.000 evri.

Iz naše občine so za nujno pomoč zaprosile štiri družine. Kdaj bodo sredstva za nakup opreme, kurjave ali ozimnice razdeljena, je odvisno od

tega, kdaj jih bo odobrila in nakazala vlada. Na podlagi sklepa URSZR o ocenjevanju škode na stvareh zaradi posledic poplav med 4. in 5. novembrom smo oškodovance najprej pozvali, naj na občinsko upravo do 22. novembra oddajo vlogo. Zbiranje vlog na različnih obrazcih – za kmetijska zemljišča, uničen objekt, prometna infrastruktura in predvsem delna škoda na objektih, smo zaključili 5. decembra, ko smo podatke tudi vnesli v spletno aplikacijo Ajda. Škoda na objektih je bila ocenjena na 26.693,53 EUR, škoda na prometni infrastrukturi na 4.451,12 EUR, na kmetijskih zemljiščih pa na 5.200 EUR. Če bo višina škode preseгла limit 209,4 mio EUR, bo vlada oddala vlogo za nadomestilo škode iz Evropskega solidarnostnega sklada. Le to je potrebno posredovati najkasneje v roku 10 tednov

po nesreči. V ta namen so potrebni vsi podatki o nastali škodi, predvsem pa je pomembna višina ocenjene škode.

Po podatkih civilne zaščite so stroški intervencij ob poplavih znašali 30.700 EUR, kar vključuje stroške vpoklica pripadnikov CZ, porabo protipoplavnih vreč, polnjenje vreč in prevoz, dobavo peska, čiščenje naplavin, jaškov, propustov. Vlada je za povračilo teh stroškov na ravni države namenila skoraj 9,7 milijona evrov. Tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je objavilo javni poziv podjetjem, ki so utrpela škodo v teh poplavih. O ukrepih in višini sredstev bo na podlagi prejetih podatkov za oceno škode in pripravljenega programa odprave posledic naravnih nesreč odločala vlada.

Deskle po poplavih, foto: Mira Bandelj

Kanal po poplavih, foto: Toni Dugorepec

Kanal po poplavih, foto: Toni Dugorepec

Življenje na meji

Turistično rekreacijsko društvo Globočak se je s projektom »Življenje ob meji« prijavilo na javni poziv za oddajo projektnih predlogov za izvajanje Lokalne razvojne strategije za hribovski del Severne Primorske za leti 2011-2012. Glavni namen je bil uresničiti nekatere naše želje.

Natalija Melink, predsednica TR društva Globočak, foto: TIC Kanal

Delavnico „Od ovce do izdelka“ sta vodili Alenka in Rosana Kravanja iz Bovca

V društvu uspešno deluje Gledališka skupina Globočak Kambreško, ki je novembra dosegla drugo mesto na izboru časopisa Primorskih novic za »Naj ljubiteljsko gledališko skupino« na Primorskem. Hvala vsem, ki ste pošiljali glasove za nas. Prav zaradi gledališke skupine in želje po majhnem odru v domu Mihaela Gabrijelčiča na Srednjem se je porodila ideja, da lahko za ureditev prostora za vaje in prireditve tudi sami nekaj prispevamo. Čeprav je majhen, smo zelo zadovoljni, da smo pridobili urejen prostor, ki služi tudi krajanom.

Dom na Srednjem

Za naše društvo je bil projekt izredno velik zalogaj, saj delujemo na demografsko ogroženem območju. Hvala našim projektnim partnerjem - Občini Kanal ob Soči, ŠKTD Levpa in KS Kambreško, da so nam pomagali pri tej uresnitvi. Seveda pa gre največja zahvala prav našim aktivnim članom društva. V okviru projekta smo izvedli številne dejavnosti. O dogajanju smo javnost obveščali s plakati, obvestili na spletnih straneh Občine Kanal ob Soči, z vabili in

prispevki v medijih, ter obveščanjem preko TIC-a Kanal.

Pri urejanju prireditvenega prostora smo poskrbeli za nakup zatemnitvene zavese, izravnavo sten, beljenje in čiščenje dvorane in pomožnih prostorov ter za zamenjavo petih starih oken.

Organizirali smo medgeneracijsko srečanje domačinov in izvedli gledališko predstavo starejših za otroke. Izkušnje smo izmenjevali z gledališko skupino in drugimi društvi iz Benečije in Trente, oblikovali in izdelali smo gledališke pripomočke in kulise. Pripravili in izvedli smo delavnice za ohranjanje dediščine in lokalnih običajev, med drugim: izdelavo rož iz papirja, od volne do izdelka, priprava kave iz kumine. Izvedli smo tudi filmsko delavnico.

Obnova dvorane bo vsem krajanom prinesla prostor za druženje in učenje novih stvari ter posledično okrepila razvojne potenciale Kambreškega in Kolovrata. Z organizacijo prireditev na osnovi ohranjanja kulturne dediščine in medgeneracijskega sodelovanja, izvedbo delavnic, gledaliških predstav, druženje z ljudmi na drugi strani »meje«, vzdrževanjem prostorov za druženje bomo naredili območje bolj zanimivo za obiskovalce, domačine pa spodbudili k večji aktivnosti in medsebojnemu druženju.

Projekt »Življenje ob meji« (LAS za razvoj) sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje. Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

Kambreški gledališčniki drugi na Primorskem

Na letošnjem tekmovanju za Najboljšo ljubiteljsko gledališko skupino Primorskih novic je gledališka skupina "Globočak" s Kambreškega dosegla drugo mesto. Uvrstili so se takoj za gledališčniki iz Ospa.

Lea Širok, foto: Simon Prinčič

Na tekmovanju je sodelovalo 23 ljubiteljskih gledaliških skupin s celotne Primorske, tako da je drugo mesto kambreških gledališčnikov res dober rezultat. Sicer pa je Gledališka skupina Globočak v desetih letih postavila na oder 11 gledaliških iger, za seboj pa ima več kot 120 nastopov, s katerimi je razsvljevala gledalce od tržaškega Krasa do Benečije in Trente.

Gledališka skupina Globočak se zahvaljuje vsem, ki so zanj glasovali in dodali kamenček v mozaik njenega gledališkega ustvarjanja.

Ob razstavi ročnih del v Avčah

Na razstavi starih vezenin in drugih ročnih del, ki je obogatila letošnjo jesen, so si obiskovalci lahko ogledali izbor več kot osemdeset ročnih del, ki jih hranimo v Avčah. Nekateri so stari že celo stoletje.

Alenka Božič, po domače Gašperčičeva, foto: Miran Božič

Kulturno, posebej društveno, življenje v Avčah so zaznamovali vzponi in padci. O dogajanju pred 1900 ne vemo skoraj nič, do razmaha fašizma pa so bili vaščani dejavni na pevske, igralske, področju, imeli so knjižnico, v vasi je bila osnovna šola. Po drugi svetovni vojni je bilo za nekaj časa obujeno igrilstvo, najdlje pa se je ohranilo petje, cerkveno in posvetno, povezano med drugim s prazniki v cerkvenem letu in različnimi praznovanji. Po odkupu in posodobitvi nekdanje Bavdaževe hiše se tam prirejajo tudi martinovanja in občasne razstave.

Na razstavi starih vezenin in drugih ročnih del, ki je poleg nastopa vokalne skupine Liška dekleta z Liga in folklorne skupine Folklornega društva Gartrož iz Nove Gorice obogatila letošnjo jesen, je bil od martinovanja 9. novembra do martinovega predstavljen izbor izdelkov (skupaj nekaj nad 80), ki jih hranimo v Avčah. Stari so od okrog 100 let in manj, veliko jih je iz časa pred drugo svetovno vojno in po njej. Nekatere so priženi ali primoženi v Avče prinesli iz rodnega okolja, nekateri so nastali med bivanjem posameznih vezilj, čipkaric zdoma, v begunstvu, šolah, po naročilu kot del bale ali za darilo. Nekatere družine so posodile izdelke enih samih spretnih rok, na primer Marije Jericije, Nade, mame Lilijane Madonove, nekatere dela več sester ali mladostna dela prinašalk.

Enajst hiš (Jaknovi, Močnikarjevi, Gašperčičevi, Tončevi, Petričevi, Rimiščkovi, Pršeničevi, Frmonovi, Vrtaški, Madonovi, Hvonovi) je s posteljnimi in drugim perilom, prtji, prtčji, brisačami, zavesami in še čim, med drugim z dodatki za kuhinje, izbe (stenski prtčji s pregovori, prtčji za bogkov kot) okrasilo razstavni prostor na kašči nekdanje Bavdaževe hiše.

Razstavo so dopolnili zibelka, skrinjica za listine, svetilka, likalnik na oglje, tapiserija. Med zbiranjem gradiva se je pokazalo, da so nekateri vezene in druge izdelke toliko uporabljali, da so jih izrabili, nekateri pa so ohranili veliko kompletov (blazine, rjuhe, otroška posteljnina). To velja predvsem za sodobnejše čase, v katerih prevladuje praktični vidik

Razstava vezenin in drugih ročnih del je obogatila jesen v Avčah

in ni nekdanjega pomanjkanja.

Vezenine in druga ročna dela tistim, ki jih ustvarjajo, lahko prinašajo notranje zadovoljstvo, nekaterim dajejo tudi kruh, nam, ki jih uporabljamo in občudujemo, posebno umetelne marsikdaj kot nekaj nedosegljivega, pa papirja, plastične konfekcije ne morejo nadomestiti.

Povečali garaže gasilskega doma

Minilo je že nekaj časa od zadnjih del izgradnje podaljška obstoječih garaž gasilskega doma PGD Kanal. Sama gradnja se je nekoliko zavlekla in je trajala dobre štiri mesece. Razlogi za to so bili slabo vreme, čakanje na potrebno dokumentacijo in usklajevanje dodatnih del.

PGD Kanal, foto: Danijel Markič

Gradnja podaljška garaž

Za izvajalca del je bilo izbrano podjetje GP Pečina d.o.o. iz Ljubljane. V mesecu juniju so delavci začeli z izkopi. Že pred začetkom gradnje temeljev smo morali na novo napeljati vodovodno cev, na novo potegniti glavni električni vod ter telekomunikacijski kabel. Gradbena dela so zaključili konec avgusta. V začetku septembra je podizvajalec del Tridom d.o.o. začel z montažo garažnih električnih vrat. Potrebovali so teden dni za izvedbo

Kronološki pregled dogodkov izgradnje podaljška garaž:

- 5.6. - začeli z izkopom
- 7.-8.6 - napeljava novega vodovoda do gasilskega doma
- 16.- 20.6. - temelji garaž
- 2.7. - južna stena
- 10.7. - postavljeni vsi nosilni stebri in severna stena
- 27.7. - pohodna plošča z zidom
- 30.8. - konec gradbenih del
- 1.9. - klančina pred garažami
- 8.9. - montaža prvih vrat
- 9.9. - barvanje črk napisu garaž
- 11.-12.9. - barvanje notranjosti garaž
- 2.-3.10. - nameščanje toplotne in hidro izolacije na streho
- 11.-15.10. - barvanje tlakov garaž in risanje parkirnih črt

montaže vrat in potrebno instalacijo. V tem času smo pobarvali napis "Prostovoljno gasilsko društvo Kanal", ki visi vbočen na zidu nad garažami. Sledilo je pleskanje notranjosti garaž in zunanosti stolpa gasilskega doma. V začetku oktobra je sledila še izvedba toplotne in hidro izolacije novega dela garaž. Kasneje pa je bilo na vrsti barvanje tlakov v garažah in risanje parkirnih črt. Konec meseca smo tako v garaže parkirali že vsa vozila.

Končno stanje podaljška garaž

S podaljškom obstoječih garaž smo tako pridobili dodatna štiri parkirna mesta za naša gasilska vozila, ki bodo tako na enem mestu in pod eno streho. Za v prihodnje nas čaka še ena željena naložba v naprave avtomatskega odklopa zraka in električnega napajanja ob vžigu vozil, tako kot imajo že nekatera gasilska društva in poklicne enote. Vsem mimoidočim in sosedom se zahvaljujemo za potrpežljivost v času izgradnje.

Delovna jesen kanalskih gasilcev

Tekst in foto: PGD Kanal

Malčki so preizkusili osebno gasilsko opremo

Septembra smo izvedli občinsko gasilsko vajo, oktobra smo naše delo predstavili osnovnošolcem in otrokom iz vrtca.

Dve vaji za pripravljenost

Občinsko vajo smo izvedli 22. septembra. Začela se je ob 8h33, ko je bil preko pozivnikov in SMS sporočil sprožen alarm, da „gori“ stanovanjski objekt v delno zapuščenem delu Anhovoga, tik ob

tovarni Salonit. „Požar“, ki se je vnel zaradi napake na televizijskem sprejemniku in je ogrožal tudi sosednje hiše, smo seveda uspešno pogasili. Vajo smo zaključili ob 9h30. Sodelovalo je 11 operativcev PGD Kanal in 6 ženskih gasilk, ter 10 operativcev PIGD Salonit Anhovo. Vključenih je bilo 5 vozil PGD Kanal in 2 PIGD Salonit Anhovo. Vaja je potekala v sklopu rednega obnavljanja znanj in medsebojnega sodelovanja z drugimi gasilskimi društvi v občini. Ogledalo si jo je

župan **Andrej Maffi**, k vaji smo povabili tudi gasilce PGD Avče, a se niso odzvali. V četrtek, 11. oktobra, smo sodelovali na vaji v novogoriški mestni hiši - Evakuacija v primeru potresa, ob katerem je še zagorelo. Poleg poklicne gasilske enote so bila vključena vsa prostovoljna gasilska društva na Goriškem in ostale ekipe za reševanje. Dvanajst gasilcev iz PGD Kanal in PGD Avče je bilo zadolženih za reševanje ljudi s

spustnico. Gasilci PIGD Salonit Anhovo so poskrbeli za reševanje s pomočjo vrhne tehnike z višjih nadstropij. Vajo si je ogledalo veliko ljudi, ki so se lahko na svoje oči prepričali, da so različne reševalne ekipe na Goriškem dobro usklajene.

Predstavili smo se učencem OŠ Kanal in otrokom iz vrtca

Med 22. in 26. oktobrom je predsednik PGD Kanal Boris Čufer šolarjem predstavil gasilsko opremo, prostore, vozila in delo kanalskih gasilcev. Pri tem so mu pomagali člani gasilske mladine in operativni člani PGD Kanal.

V petih dneh nas je v gasilskem domu obiskalo 200 osnovnošolcev, otroke do dveh let pa smo obiskali v vrtcu. Predstavili smo jim osebno opremo gasilcev, nato pa so si ogledali in deloma preizkusili gasilska vozila. Osnovnošolci so se preizkusili še v gasilskih vajah s tekmovanj, ki so jih predstavili člani gasilske mladine. Najbolj jih je navdušilo brizganje vode.

Ogledali so si še delo z avto dvigalom, z vozilom za gašenje gozdnih požarov ter letošnjo novost "mobilno kuhinjo", v kateri smo prikazali, kako ravnamo pri gašenju goreče ponve.

Upamo, da smo s prikazom navdušili veliko otrok in morda nekatere prepričali, da se pridružijo našemu društvu.

Gasilsko pobratenje

Tekst in foto: Borut Jurca (za PIGD Anhovo)

Pobrateni gasilci iz Anhovoga in Loža so spletili prijateljske vezi

Člani Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Kovinoplastika iz Loža so izrazili željo, da bi bolje spoznali naše kraje, naše gasilsko društvo in proizvodnjo cementa v Salonitu Anhovo.

Prvega decembra smo goste pričakali v Novi Gorici in jim najprej razkazali mesto ter jim predstavili kratko, a zanimivo zgodovino nastanka in razvoja našega

enkratnega mesta. Na železniški postaji so si z zanimanjem ogledali Trg Evropa, na katerega gleda goriški severni kolodvor bohinjske železniške proge. Ob ogledu razstave „Zgodovina meje med Jugoslavijo in Italijo od 1945 do vstopa Slovenije v Evropsko unijo“ so poslušali razlago o zgodovini meje, ki je nesmiselno presekala vezi med ljudmi. Nato smo se po sabotinski cesti odpeljali do spomenika padlim partizanom v Gonjačah. Zaradi lepega vremena je bil pogled z vrha spomenika na bližnjo in daljno okolico

enkratnega mesta. Na železniški postaji so si z zanimanjem ogledali Trg Evropa, na katerega gleda goriški severni kolodvor bohinjske železniške proge. Ob ogledu razstave „Zgodovina meje med Jugoslavijo in Italijo od 1945 do vstopa Slovenije v Evropsko unijo“ so poslušali razlago o zgodovini meje, ki je nesmiselno presekala vezi med ljudmi. Nato smo se po sabotinski cesti odpeljali do spomenika padlim partizanom v Gonjačah. Zaradi lepega vremena je bil pogled z vrha spomenika na bližnjo in daljno okolico

nad prikazom proizvodnje cementa v naši tovarni, ko jih je **Klemen Stanič** skozi proizvodne prostore mimo peči popeljal do dvigala, s katerim so se povzpeli na vrh izmenjevalca, od koder so občudovali okolico tovarne in turkizno zeleno Sočo.

Zvečer smo se zbrali v lovski koči na Paljevem. Zadišalo je po joti, ki so jo postregle naše pridne gasilke. Okus hrani je dodal doma pečen kruh, ki je pomočen v joto zadovoljil vse naše kulinarčne zahteve. Sledilo je pečenje na žaru, s sadjem in sladicami. Predsednik PIGD Salonit Anhovo **Rihard Ivančič** je s predstavnikom PIGD Kovinoplastika Loža **Damjanom Janešem** slavnostno podpisal listino o prijateljstvu in sodelovanju med društvoma. Prisoten je bil tehnični direktor družbe Salonit Anhovo **Ivan Vidič**. Po kratkih nagovorih o pomenu pobratenja in izmenjavi priložnostnih daril so prostor napolnile melodije vseh glasbenih zvrsti. Plesalci in plesalke iz obeh društev smo plesali skupaj, kot da se poznamo že celo večnost. Za konec so naše gasilke pripravile presenečenje: veliko torto, na kateri je bila narisana gasilska čelada, ročnik s cevjo in gasilski simboli. Vanjo sta zarezala predstavnik obeh društev in vsak je dobil obilen kos odlične sladice. Naše gasilske si za vse, kar so naredile, zaslužijo veliko pohvalo. Ob slovesu se kar nismo mogli posloviti. Obljubili smo si, da se bomo še večkrat srečali, tako v Anhovem, kakor v Ložu.

Taborniško leto 2012

Kot bi mignil je leto naokoli in bližajo se nam najlepši prazniki v letu. To je tudi tisti čas leta, ko običajno delamo obračune za nazaj in načrte za naprej. Pa pogledjmo, kaj se je nam, tabornikom iz rodu Odporne želve, tekem leta 2012 dogajalo.

Lojzka Reščič in Demi Munih, foto: Demi Munih

Prvi naš večji dogodek je bilo zimovanje v začetku leta. Bivali smo v lepi koči v Čepovanu, pravzaprav v hiši tabornikov Soški mejaši iz Nove Gorice, natančneje na lokaciji 6 km iz Čepovana proti Mostu na Soči. Udeležba otrok je bila številna, saj se je 3-dnevna zimovanja udeležilo 28 otrok v starosti od 6 do 15 let. Odvijale so se običajne taborniške aktivnosti: nočni pohod v prvem večeru, postavljanje ognjev, bivačkov, hranjenje ptičev, spoznavanje gozda, topografija. Taborniki so se preizkusili tudi v orientaciji in lovu na lisico, starejši taborniki pa so se zelo izkazali v izdelavi lesenega kažipota. Najbolj ponosni pa so bili najmlajši, ki so prejeli taborniške rutke in s tem postali pravi taborniki. Tudi zaključek zimovanja je bil zanimiv, saj smo se odpravili peš na Most na Soči in nato z vlakom domov, kjer so nas pričakali starši.

V pomladnih mesecih so ob sobotah potekala redna srečanja na našem tabornem prostoru pod vodstvom usposobljenih vodnikov. Dan tabornikov in Dan Zemlje smo aprila obeležili z pohodom z baklami in kratkim kulturnim programom, organiziranim za vse krajanje naše krajevne skupnosti.

In že je bilo tu poletje, otrokom najljubši del leta, saj so jih pričakale zaslužene počitnice in za nekatere tudi taborjenje v Puntičeli. Ponovno smo peljali otroke skupaj z Zvezo prijateljev mladine 10 dni na morje, v čudovit kamp ob Brionih. Letos se je taborjenja udeležilo 34 otrok, ki so uživali v lepem vremenu, čistem morju in prijetnem druženju. Na taborjenju otrokom ni dolgčas, saj jih zaposlimo s številnimi aktivnostmi. Ob zaključku je največje zadoščenje vseh, ki se trudimo, da je na letovanju lepo, pogled na poln avtobus zagorelih, nasmejanih in zadovoljnih otrok, ki se polni novih doživetij varno vrnejo domov. Veseli smo, ker se nam isti otroci vračajo, malo nas žalosti le dejstvo, da se nam na našem taborjenju ne pridruži več otrok iz deskljanske in kanalske osnovne šole. Morda vsi starši ne vedo, da se za letovanje preko Zveze prijateljev mladine lahko uveljavlja različne oblike regresov, kar je seveda v teh težkih časih še kako dobrodošlo in omogoča, da lahko čim več otrok preživi nekaj dni počitnic na morju.

Kmalu po morskimi užitkih je tu 1. september in s tem začetek novega šolskega leta. Tudi taborniki postanemo spet aktivni. Septembra smo pripravili predstavitveni stojnici na obeh osnovnih šolah, v Desklah in Kanalu. Očitno smo bili zanimivi, saj se nam je letos pridružilo veliko število novih članov, ki so se kmalu lotili rednih aktivnosti. Konec oktobra že tradicionalno organiziramo za vse krajanje kostanjev piknik, kjer imajo glavno vlogo buče in čarovnice. Seveda brez tabornega ognja tudi ne gre. V decembru čaka naše tabornike čajanka, ko nas obišče tudi Dedek Mraz, ki navkljub krizi najde darila za vse pridne tabornike.

Ob koncu naj poudarimo, da se ob nekaterih naših dogodkih izvajajo tudi aktivnosti, ki zahtevajo od otrok veliko angažiranje in tudi večje napore. Štejemo si v čast, da lahko otroke za nekaj uric ali celo dni odtrgamo od televizije in računalnika, jih pošljemo v naravo in jih postavimo pred različne preizkušnje. Četudi jim je težko, so na koncu zelo zadovoljni in ponosni nase, ko spoznajo, kaj vse zmorejo. Vedno več staršev se zaveda, kako pomembne so vrline kot je spoštovanje ljudi in

Taborjenja na Brionih se je udeležilo 34 otrok. Med taborniki so doma vrline, kot so spoštovanje drugega, odgovornost, prijaznost, pripravljenost pomagati ...

narave, odgovornost, prijaznost, pripravljenost pomagati, varčnost, zdravo življenje..., vrline, za katere si taborniki zagotovo prizadevamo. Taborniki rodu Odporne želve

želimo v prihajajočem letu vsem občanov veliko zdravja in predvsem veliko prijetnih uric in doživetij v naravi.

Pohod na Globočak tudi v dežju

TR društvo » Globočak » je tudi letos konec oktobra pripravilo spominski pohod na Globočak. Tokrat je bil že enajsti.

Dora Ravnik, foto: TR Globočak

Zaradi zelo slabega vremena so se zvesti pohodniki na Globočaku samo poklonili žrtvam s cvetjem in pesmijo. Ves kulturni program pa se je odvijal v domu veteranov na Kambreškem. Globočak je bil v prvi svetovni vojni kraj hudih spopadov med avstroogrsko in italijansko vojsko. Tu je padlo veliko mladih vojakov. Za vse padle vojake je sveto mašo daroval policijski vikar **Janez Novak**. Ubrano je pel mešani pevski zbor »sveti Anton« iz Kobarida. Sodelovali so tudi predstavniki OZVVS Kanal, skupina alpinov iz Trblja v Benečiji v zgodovinskih nošah in domača gledališka skupina.

Pohoda so se udeležili tudi 13. cvičkova princesa **Jasmina Podlesnik**, **Andrej Černigoj**, tajnik evropskega poslanca **Lojzeta Peterleta** in predsednik društva Soška Fronta **Tadej Munih**.

Odličen odbojkerski začetek prvenstva

Odbojkerska liga traja že dobra dva meseca in vse selekcije OK Salonit Anhovo beležijo dobre rezultate. To je nedvomno dokaz trdega v sezoni 2011-12. Spominjali se je bomo po doseženem 3. mestu članov, 2. mestu mladincev, 3. mestu kadetov in 1. mestu starejših dečkov.

Boštjan Simčič, foto: Borut Jurca

Dobri rezultati so nedvomno plod trdega dela

Članska ekipa Salonita trenutno beleži prvo mesto prvenstvene lestvice. Z izjemo poraza proti ekipi Panvita Pomgrad v Murski Soboti je skoraj vse tekme odigrala s polnim izkupičkom točk. "Dosedanji potek prvenstva je pokazal, da je odbojka zelo nepredvidljiva. Druge ekipe so vedno zelo motivirane, ko je na drugi strani igrišča Salonit, „pravi športni direktor OK Salonit Anhovo **Miloš Grilanc**.

Kljub začetnim težavam s poškodbami, se ekipa lepo drži in s kvalitetno igro navdušuje ljubitelje odbojke v Kanalu. Sreča pa ni bila naklonjena mlademu

Volleyball in Maribor. Zaključni turnir pokalnega tekmovanja za moške je napovedan za 28. in 29. december 2012 v Mozirju.

Tudi mlajše selekcije OK Salonit Anhovo pod vodstvom drugega trenerja članske ekipe **Leona Schillinga** dosegajo dobre rezultate. V soboto, 24. novembra, je bil v III. DOL Z na sporedu 8. krog. Mladi Kanalci so v okrnjeni zasedbi gostovali v Šempetru in se vrnili domov z zmago z rezultatom 1:3. Ta dan je tudi poseben, ker je njihov kapetan **Jure Okroglič** pomagal na tekmi prve ekipe, zato je trener Schilling priložnost dal mlademu **Martinu**

sprejemalcu **Nejcu Pirihu**, ki se zaradi resnosti poškodbe za letos posavlja od odbojkerskih igrišč. Cilja za letošnjo sezono ostajata enaka: uvrstitev med prve štiri ekipe državnega prvenstva in vstopnica na zaključni turnir pokala Slovenije. Vstopnico na državni pokal Slovenije so si že priigrali na povratni tekmi četrtine finala pokala Slovenije z zmago proti ekipi Panvita Pomgrad. Tako so finalisti pokala OK Salonit Anhovo, ACH Volley, Calcit

Jerončiču.

Martin je ponujeno priložnost na mestu sprejemalca odlično izkoristil in prispeval pomemben delež k zmagi na gostovanju, ki ekipo Salonit Anhovo II s 13 točkami ohranja na petem mestu tretjeligaške lestvice. Jure Okroglič pa počasi dokazuje, da postaja pomemben član kanalske odbojke in verjamemo, da mu bo s trdim delom tudi uspelo, da bo nekoč hodil po poti bratov Kovačič.

V nedeljo, 25. novembra, je v ŠD Kanal potekal 3. krog kvalifikacij za državno prvenstvo starejših dečkov. V skupini D, ekipa Salonita Anhovo ne pozna poraza. V nedeljo so na prvi tekmi premagali sosede iz Nove Gorice, ekipo GO Volley, z rezultatom 2:1 ter nato na drugi tekmi še ekipo Ljubljana Volley z rezultatom 2:0. Zadnji, 4. krog kvalifikacij, je bil na sporedu v nedeljo, 16. decembra, v Ljubljani. Mladinci pa so z uvrstitvijo v polfinale državnega šrvenstva že pokazali, da so vsega spoštovanja vredna ekipa.

Tako članska, kot druga ekipa bosta do konca leta odigrali še tri kroge prvenstva. Seveda si vsi od članske ekipe obetajo ohranitev prvega mesta na lestvici. Druga ekipa pa se bo z dobro igro le ohranila na sredini tretjeligaške lestvice ali pa z dobro igro le prišla med tri najboljše v 3. državni ligi zahod. Glede na to, da je razlika med prvim in četrtnim mestom zelo majhna, jim morda celo uspe. Ob koncu prvega trimesečja državne lige in ob koncu leta želimo vsem igralcem čim manj poškodb in naj z dobro voljo zakorakajo v novo leto.

Brez dobre volje igralcev namreč v Kanalu ne bi bilo tako dobrih odbojkerskih predstav.

Državne prvakinje v odbojki na mivki

Nika Kralj, 8. a, OŠ Kanal, foto: OŠ Kanal

V letu 2012 so potekala tekmovanja odbojke na mivki, ekipi kanalskih deklet in fantov pa sta se ponovno odlično odrezali.

Dečki in deklice smo imeli kvalifikacijski turnir že v juniju, kjer sta se obe ekipi uvrstili v polfinale tekmovanja. 11. septembra smo nastopili v polfinalu za dečke in deklice v Šempetru.

Obe ekipi kanalske šole sta zmagali in se tako uvrstili v finale. Fantje so 18. septembra odšli v Hoče in po težkih tekmah dosegli peto mesto. V ekipi so bili **Jan Škodnik, Tadej Bizjak, Luka Kralj** in **Patrik Kolenc**.

Špela Marušič, Polona Marušič, Nađa Simčič in **Nika Kralj**, učenke osmega razreda Osnovne šole Kanal, smo igrale finalno tekmo nekaj dni kasneje v Portorožu. Tekme so se vrstile ena za drugo in v sončnem, a vetrovnem vremenu smo v finalu finala premagale ekipo Kamnika in tako postale državne prvakinje v odbojki na mivki 2012.

Asja se nikoli ne preda

Osemletna šahistka Asja Čebtron iz Deskel postaja vse bolj prepoznavno ime med šahovskimi mojstri. Med tekmovalci do devet let je tako edina v Sloveniji dosegla III. šahovsko kategorijo, do slovenske mojstrske kandidatke pa ji manjkata le še dve stopnji.

Boštjan Simčič, foto: Robert Čebtron

Nekdanja trenerka **Asje Čebtron**, legendarna mednarodna mojstrica **Kiti Grosar** pravi, da jo Asja spominja na njo v mladih letih, da ima tekmovalni duh, borbenost, saj nikoli ne preda igre ter predvsem, rada igra šah.

Če pogledamo samo njene najboljše rezultate: 3. mesto na turnirju do 12 let v Palmanovi v Italiji, 32. mesto na svetovnem prvenstvu v Mariboru, 1. mesto na Mladinskem prvenstvu do 15 let v Mariboru, 1. mesto na prvenstvu kanalske občine do 12 let in 5. mesto na evropskem kadetskem prvenstvu v Murecku v Avstriji. To je zgovoren dokaz, se v naši občini po dolgem času in počasi ponovno prebujata šah.

Asjo je za šah navdušil oče **Robert Čebtron**, ki je tudi sam zelo dober šahist in Asjin prvi trener. Zato sem k pogovoru povabil kar oba. Seveda je Asja suvereno in odraslo odgovorila na vsa vprašanja.

Zakaj ti je šah všeč?

Zato, ker dobiš veliko pokalov in medalj. Pri nogometu in plesu dobijo vsi pokal, pri šahu pa je pokal samo tvoj.

To je bilo pa zelo iskreno. Kdo te je navdušil za šah?

Navdušil me je tata, ker tudi on igra šah.

Je šah po tvoje popularna igra?

Šah je kar poznana igra in mislim, da ga vsi poznajo.

Tvoji prijatelji igrajo šah?

Da, igrajo. Enih pet, pa res igra.

Kje si pa začela trenirati?

Najprej pri očetu, potem sem trenirala na osnovni šoli pri Borisu. Potem me je učila Kiti Grosar, nato sem trenirala pri Gariju Grosarju in nato pri Aljažu Grosarju.

Kako potekajo treningi?

Treningi potekajo dve uri. Če so tekmovalnja, jih imamo dvakrat na teden, sicer pa enkrat tedensko.

Ali ti uspe, glede na to da imaš šolo pa še kakšno drugo obveznost, vse uskladiti?

Da, iz šole pridem ob treh in treninge začnemo ob štirih ali petih.

Nam lahko opišeš trening šaha?

Sediš pred šahovnico in groziš nasprotniku. (smeh)

In kako groziš nasprotniku?

Jezno. (smeh)

Kako je to jezno?

Pogled je jezen. Nekateri igralci nosijo kapo. Ponavadi mu s figurami grozimo napad, da se malo ustraši. Znamo predvidevati potezo nasprotnika in vsak gib.

So tudi nasprotniki, ki ti niso všeč? Če kašljajo ali kako drugače motijo?

En nasprotnik me je motil, ker je preveč tolkel z rokami. Potem sem poklicala sodnika in če ga sodnik trikrat opozori, je diskvalificiran in jaz zmagam.

S koliko šahisti si že igrala in ali so ti kateri ostali

posebej v spominu?

Z mojimi sošolci, z vsemi, ki so v šahovskem klubu v Tolminu. Tudi s šahisti s svetovnega in državnega prvenstva. Jih je kar veliko. Posebej pa so mi v spominu moje prijateljice Špela, Sabina in tudi šahisti iz Poljske, Kazahstana, Francije in Madžarske, ko smo bili na svetovnem prvenstvu.

Kakšna zanimiva anekdota s svetovnega prvenstva?

Ogromno šahistov sem spoznala. To, da sem igrala dobro in sem se vrnila veliko boljša. Bila sem najboljša od vseh šahistov iz slovenske reprezentance. Pri puncah do osem let sem bila 32-ta. Vseh punc je bilo pa 91.

Tvoja najdaljša partija?

Tri ure in še pet sekund, vsakič ko udariš na uro.

Ali je naporno?

Da, skoraj zaspiš (smeh). Ko igram šah, sem vedno pri mizi in ne grem nikoli stran.

To je že tata rekel, da si zelo pridna in zelo skoncentrirana.

Da, res je.

Kaj razmišljaš, ko igraš šah?

Razmišljam o potezah in kako bom matirala nasprotnika. Z nekaterimi nasprotniki je težje igrati, ker so dobri. Z ostalimi pa nimam težav in jih zmagam z lahkoto.

Ali med igro kdaj obupaš?

Ne, grem vedno do konca. Se ne predajam. Tudi, če nasprotnik vodi, se še vedno lahko zgodi pat. Pri patu vsak dobi pol točke. To pomeni, da se kralj ne more premakniti. Recimo črni naredi belemu pat in beli je na potezi. Če se s figurami oziroma kraljem ne more nikamor premakniti ali pa ima kmete zablokirane, je potem to pat.

Nekje sem izvedel, da ste šahisti zelo vraževerni. Je to res?

Nekateri imajo pri igri različne stvari za srečo. Na svetovnem je ena punca med igro stiskala medvedka. Bolj kot je bila žalostna, bolj ga je stiskala. Jaz nimam nobenih stvari za srečo, razen pijačo. Tista, ki je stiskala medvedka, je med igro celo jedla.

Tvoja trenerka je bila Kiti Grosar, sedaj te poučuje njen brat. Boš tudi ti stopala po stopinjah Grosarjevih?

Da, ker sedaj sem že v tretji kategoriji in upam, da bom v kratkem dosegla drugo.

Kaj vse moraš doseči za tretjo kategorijo?

Osvojiti moraš četrto, tretjo, drugo in nato osvojiš prvo kategorijo v kateri je sedaj Gari Grosar. Potem so pa še nazivi mojster, vele mojster in mednarodni mojster.

Aljoša Grosar je mednarodni mojster.

Tudi to sem izvedel, da imate tekmovalci in tekmovalke na večjih tekmovanjih poseben ritual. Najprej si damo roko in nato si izmenjamo darila. Na

Asja Čebtron o treningu: Sediš pred šahovnico in groziš nasprotniku

primer jaz sem podarila USB ključek in šestilo, dobila pa se majhen Eifflov stolp od francoske tekmovalke. Južnoafričanka mi je dala razglednico iz Južnoafriške republike in obesek z zastavo te države. Poljakinja mi je dala zemljevid svoje države. Tekmovalci iz Kazahstana so mi dali škatlico v kateri so bile čokoladice in magnet s podobo Kazahstana.

Igraš šah tudi z zabavo, recimo z očetom zvečer pred spanjem?

Rada igram z očetom. Včasih izgubim, včasih zmagam in včasih je tudi neodločeno. Tata je kar zahteven nasprotnik.

Za Asjin odličen uspeh so se posladkali tudi sošolci

Kakšni so pa tvoji načrti s šahom?

Zdaj se bom udeležila enega turnirja v Italiji. Šla bom še enkrat na svetovno in upam, da bom prva. Sicer bi pa rada obiskala čim več zahtevnih turnirjev.

Kaj pa rada počneš, ko ne igraš šaha?

Rada berem in se rada učim. Tudi rišem in pojem, rada se igram s prijatelji in rada igram igrice na računalniku. Takšne normalne stvari rada počnem.

Asjinega očeta Roberta Čebzona sem vprašal, kako dužina podpira šahovsko pot Asje.

Družina popolnoma podpira Asjo, saj bo le tako lahko s šahom dosegla kaj več. Vse financiramo sami, sponzorje je težko dobiti. Nekaj nam finančno pomagata kanalska občina in šahovski klub Tolmin,

kjer Asja trenira. Tekmovanja v glavnem potekajo čez vikend, nekaj manjših turnirjev je tudi čez teden. Če hočemo biti dobri, moramo delati.

Šah je v Desklah kar močan element.

Robert: Da, res je. Imamo nekaj znanih šahistov, ki so naredili lepo kariero. Začela je družina Grosar, Kiti in Aljoša. Nadaljevala je Jana Krivec in sedaj so na sceni mladi šahisti. Ko je Asja začela igrati šah, je bilo na osnovni šoli v krožku samo šest šahistov. Danes jih je že 16.

Pa še nekaj za šahovske sladokusce. Asja, s katero otvoritvijo začneš igro?

Asja: Z belimi igram D4 in potem C4. S črnimi pa igram francosko otvoritev in sicer E6 in nato D5. To je

zaprta igra.

Robert: Večina otrok se najprej nauči odprte igre. To je na E4 z belimi oziroma na E5 s črnimi. Večina otrok ne igra zaprtih otvoritev, a če dobro odigraš otvoritve potem zmagaš. Zaprte otvoritve so bolj zahtevne. Asja dobro pozna francosko menjalno varianto s črnimi in zdaj se učimo Sicilijanko z belimi.

Asja: Prava francoska otvoritev je ta, da zablokiraš kmete in razvijaš se bolj zaprto. Pri odprti igri prej pride do napada.

Kaj bi si pa zaželela v novem letu.

Da bi bila v šahu še bolj uspešna in da bi zmagovala. Vsem bi pa zaželela lepe praznike in dosti zdravja in veselja.

November, mesec turnirjev

Franc Komac, predsednik DU Kanal, foto: DU Kanal

Moška ekipa balinarjev DU Kanal je državni viceprvak

Društvo upokojencev Kanal je novembra organiziralo mednarodni moški in ženski balinarski turnir. Oba turnirja smo v preteklosti organizirali septembra, letos pa smo jih zaradi objektivnih vzrokov prestavili na november.

V moški konkurenci je zmagala ekipa Dobrovo pred Medano in ekipo Kanala 1. V ženski konkurenci pa je po preobratu v zadnjih minutah dvoboja slavila ekipa Vrtojbe pred ekipo Deskle-Anhovo in Kanala. Omeniti tudi velja, da se je moška ekipa balinarjev DU Kanal septembra udeležila državnega prvenstva v Kranju in

postala viceprvak Slovenije. Čestitke.

V okviru praznika krajevne skupnosti Kanal pa je društvo upokojencev organiziralo še tradicionalni turnir v pikadu za moške in ženske ekipe, ki se ga je udeležilo kar 24 ekip iz severnoprimske regije in ekipi iz Logatca. V ženski konkurenci je slavila ekipa Ajdovščina, pred ekipo Kanala 1 in Logatcem. Izkazala se je tudi druga ekipa Kanala, ki je za malenkost zaostala za tretjim mestom. V moški konkurenci pa je slavila ekipa Bovca pred Idrijo in Kanalom.

S temi turnirji pa smo v zadovoljstvo vseh nastopajočih tudi zaključili organizacijo športnih tekmovanj v tem letu. Največja prireditev je bila organizacija 9. Športnih iger upokojencev severnoprimske regije v mesecu maju. Za organizacijo smo prejeli pohvalo in zahvalo Pokrajinske zveze.

Želiva črni pas

Laura Skrt, 9. a, OŠ Kanal, foto: Osebni arhiv

Domen Golja in Aljaž Markič dosejata odlične rezultate v karateju

Aljaž Markič je na mednarodnem turnirju v tradicionalnem karateju na Češkem osvojil dve zlati in srebrno odličje, Domen Golja pa bron.

Na Češkem se je 15. septembra odvijal mednarodni turnir v tradicionalnem karateju. Udeležile so se ga ekipe Slovenije, Avstrije in Češke. Tekma pa je služila predvsem kot predpriprava na svetovno prvenstvo.

Člani slovenske zveze tradicionalnega karateja (SZTK) so poskrbeli za odlične rezultate in uvrstitve na najvišje stopničke. Med njimi sta bila tudi **Aljaž Markič** in **Domen Golja**, učenca OŠ Kanal. Aljaž Markič je osvojil dve zlati in eno srebrno odličje, Domen Golja pa je enkrat zasedel tretje mesto. Oba sta člana karate kluba Goryu in imata v njem že osvojeni rjavi pas.

Njun cilj je pridno treniranje in osvojitve črnega pasu. Ko bo ta v njunih rokah, bi se rada udeležila evropskega in

svetovnega prvenstva in dosegala čim boljše rezultate na vseh pokalnih tekmah.

Aljaž Markič se je s Češke vrnil s dvema zlatima medaljama in eno bronasto

Oblekli nove "tahmašne" obleke

Folklorna dejavnost združuje ljudi, ki jih preteklost navdihuje s spodbudo in zavzetostjo, da prihodnost ne bi bila orošana lepih vrednot in bistva žive dediščine, ki ima neprecenljivo vrednost. Bolj ko spoznavamo in se zavedamo svoje dediščine in korenin, bolj kakovostno lahko stopamo v lastno prihodnost. Prav bi bilo, da ta ne bi bila prepletena samo s splošnimi in univerzalnimi kulturnimi vrednotami, ampak bi rasla iz kulturnih temeljev in vrednot, ki so nam jih zapustili naši predniki.

Elza Pavšič, foto: Robert Rijavec

Ustno izročilo o kalskih plesih je bilo zapisano v knjigi prof. **Mirka Ramovša** Polka je ukazana. To je skupino ljudi iz Kala spodbudilo, da so z voljo in željo po druženju in plesu pred več kot letom dni medse povabili mentorja **Marka Prapertnika** in skupaj začeli vaditi kalske plesne. Njihova vztrajnost in strokovnost se je pokazala v preteklem letu, ko so že več kot desetkrat uspešno zaplesali na uradnih nastopih. Povabila na nastope in pohvale njihovega delu so tudi dokaz, da je njihova dejavnost temu okolju prava znanilka.

Pravo sliko folklorne skupine pa pri njihovi dejavnosti daje tudi podoba, ki jo dopolnjuje obleka. Do te podobe pa je potrebno kar nekaj vztrajnosti in moči. Te korake so se folklorniki odločili narediti skupaj s strokovno pomočjo in vodstvom.

Z veliko zavestjo o vrednosti kulturne dediščine že leta pod vodstvom **Mira Šuligoja Bremca** deluje KTD Lokovec. Sodelovanje z njimi in njihova spodbuda sta nam dala začetno vodilo pri ljubiteljski raziskavi kulture oblačanja na Kalskem za obdobje od konca 19. do začetka 20. stoletja. Predsednica FS Kal nad Kanalom **Darja Rijavec** je s svojo voljo in zgleodom povabila in privabila prav vse članice skupine, da so sodelovale pri raziskavi. Na terenu smo zapisali veliko podatkov, spominov in zgodb ter zbrali veliko starih slik, ki pripovedujejo, kako so se oblačili naše none, pralone, nonoti in pranonoti ... Vse podatke smo v prvi fazi pregledali in izluščili natančnejše opise o videzu ženske oziroma moške obleke v celoti. Po skupni odločitvi, da bi bile za folklorno skupino najbolj primerne »tahmašne obleke« tistega obdobja, je bil narejen koncept zasnove oblek. Ob tem je bilo potrebno upoštevati, da to ne bodo samo obleke, narejene po starem vzoru, ampak tudi obleke, v katerih bo skupina plesala. Zato so krila daljša in spodnja krila bolj nabrana, da se pri vrtenju lepo odpirajo. In ker je v skupini deset plesnih parov in trije godci, je prav, da skupina deluje enotno in da so barve v ravnotežju. Upoštevani podatki, pravila oblačanja iz preteklosti in pravila folklornih skupin so sestavljali glavni okvir, ki pa je med nastajanjem oblek porajal dodatna vprašanja in dileme. In iskali smo odgovore. Pravo podporo smo dobili pri Goriškemu muzeju, kjer nam je prve smernice dala mag. **Inga Miklavčič Brezigar**, pomagali so nam razgovori in primerjanje podatkov, ki nam jih je s sosednjega prostora približal Miro Šuligoj Bremec. Posveti in odgovori, ki smo jih dobili pri dr. **Bojanu Knificu**, raziskovalcu oblačilne kulture na Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti, pa so nam dali potrditev, da smo na pravi poti. Ovinov ni bilo več, posebej pa ni

Krstni ples na Angelsko nedeljo

bilo več poti nazaj. Tako so nastale skice za ženske obleke, za tiste, katerih podatki in zapisi so bili najbolj natančni in z najmanj dvoma. Potem se je skiciralo še replike oblek po starih slikah. Tam, kjer so zmanjkali detajli, obrobe ali zaključki, smo naredili kompromise in celoto obleke sestavili iz različnih podatkov. Potem so prišle na vrsto še moške obleke. Te so bile manj zahtevne, saj so bile po večini podobne, z majhnimi razlikami v detajlih. Ko je bilo pripravljenih triindvajset različnih skic, kolikor je vseh folkloristov in godcev v skupini, smo nadaljevali z izborom materialov in vseh potrebnih dodatkov. Najbolj je bilo pomembno, da bi bili materiali po kakovosti čim bolj podobni takratnim, torej volneni in svileni ter umirjenih barv, med katerimi nobena posebej ne izstopa. V zadnji, a zelo pomembni fazi smo se odločili, katera oseba bo nosila posamezno obleko. Pri tej fazi se pokaže prava slika vsega vloženega dela in končnega izdelka. Poti iskanja in usklajevanja je bilo veliko, a vztrajnosti in doslednosti nam ni zmanjkalo, tudi zato, ker smo imeli zagotovljeno finančno podporo s strani občine Kanal, za kar gre velika zahvala tudi županu **Andreju Maffiju**, ki je verjel v projekt in ga podprl. Mojstrskega dela šivanja sta se sredi vročega poletja lotili šivilja **Beti** iz Šempetra in krojačica **Mirjam** iz Goriških brd ter ga tudi izvrstno opravili. Odločili smo se, da bomo obleke krstili, oziroma jih

javnosti prvič predstavili na Angelsko nedeljo, ko v Kalu praznujemo krajevni praznik. Časa torej nismo imeli veliko. Izbrati je bilo treba še mojstre za klobuke, čevlje in nogavice ter poiskati naramnice, rute in vse dodatke. Zaradi ravnovesja skupine in pravila, da so včasih ženske nosile za k maši naglavne rute, moški pa klobuke, je bilo potrebno določiti tudi, katera ženska bo nosila ruto in katera ne. Tudi frizure smo uskladili s takratno modo in pravili, kako je morala biti ženska počesana. Nekaj naglavnih rut so folklornikom posodili ali podarili posamezni krajan, nekaj pa smo jih naredili po starih vzorcih. K popolnejši sliki obleke so si nekatere ženske nadele pristen star nakit, moški pa ure na verižici.

Ker smo vedeli, kaj bi radi dosegli in kaj lahko nastane, smo s kompromisi končno potegnili črto! Na Angelsko nedeljo v Kalu, 2. septembra, so bili vsi pari folklorne skupine in njihovi godci oblečeni v nove »tahmašne obleke«. Vsi spomini in zgodbe preteklega časa, ki so zašiti v teh oblekah, naj bodo v ponos in hvaležnost našim prednikom. Našim folklornikom pa želim, da bi znali in hoteli spoštljivo in z dostojanstvom nositi in plesati v oblekah, ki izžarevajo spomin na dedovano vrednost. Zahvala in hvala vsem, ki ste pri tem projektu sodelovali in ga kakorkoli podprli.

O premieri nimam pojma

Kaj se potem gremo? Če nimamo pojma, kaj naj pišemo? Ah ne, Gledališka skupina MAK je v oktobru predstavila novo gledališko igro *Pojma nimam*.

Petra Paravan, Foto: Arhiv Gledališke skupine MAK

Številna igralska zasedba predstave „Pojma nimam“ v režiji Blaža Valiča

Skupino je v novo sezono popeljal igralec **Blaž Valič**, ki se je odzval povabilu za sodelovanje z gledališko skupino Kulturnega društva Svoboda Deskle. Prav tako pa je postal tudi režiser Gledališkega društva Kontrada, ki bo v februarju uprizorilo Machiavellijevo *Mandragolo*.

Lahko rečemo, da Blaž Valič že pridno skrbi za

»soško« gledališko ustvarjalnost. Predstava *Pojma nimam* je bila namreč po odzivu številčnega občinstva uspešna. »Mladi igralci iz Maka so perfektni, entuziasti, energični, odlični sogovorniki, vse kar si režiser lahko zaželi«, nam je povedal mentor, ki je z nastopom svojih igralcev zelo zadovoljen. »Na začetku smo se nekaj časa bolj gledali in poslušali, saj nisem

nikogar poznal. Ideja o igri je prišla sama od sebe. Makovci so po mojem naročilu vsak teden nekaj napisali, zgodbe iz otroštva, sedanjosti in prihodnosti, več kot so pisali, več materiala sem imel za igro. Monologi v predstavi so ostali, ker smo se skozi vaje ukvarjali tudi z 'resno' dramsko obliko. Na koncu sem kot režiser ugotovil, da bi bilo zelo neumno vreči stran nekaj kar so igralci dobro naredili«, razloži Valič o nastajanju scenarija. Poudari, da se je vse začelo pri improvizaciji in da so osnovni karakterji povezani s samimi igralci, saj so to na nek način njihove osebne zgodbe, vendar le niso igrali sami sebe. Zgodba pripoveduje o znancih, ki se po naročilu dobijo in čakajo na neko nagrado. Spoznavajo se, obujajo spomine, zabavajo se, žalijo, nato pa se pojavi njihov skupni znanec Štefan. Zbrani so namreč pogojno krivi in odgovorni za Štefanovo življenje, ki ga je pripeljalo do odločitve po maščevanju, kar se izkaže kot skupinski uboj. Predstava govori o tem, da smo vsi odgovorni za druge, posledice pa so lahko katastrofalne.

Marija Kogoja so se spomnili v Turjaku

PD Soča Kanal in KUD Marij Kogoj iz Turjaka sta že leta 2001 navezala tesnejše medsebojne stike. Skladatelj Marij Kogoj, ki je svoja mladostna leta preživel v Kanalu je namreč precejšen del svojega življenja živel v vasi Gradež v bližini Turjaka, od koder je bila doma njegova žena Marija Podlogar. Marij Kogoj je bil v tamkajšnjih krajih izredno spoštovan. Tako so krajanje že 18. maja 1956, slabe tri mesece po njegovi smrti, ustanovili kulturno društvo in ga poimenovali po njem.

Milica Zimic, predsednica PD Soča Kanal, foto: Roman Mugerli

Spomin na Marija Kogoja povezal društvi iz Kanala in Velikih Lašč

PD Soča Kanal, ki prireja vsakoletni Mednarodni festival sodobne glasbe "Kogojevi dnevi", je že večkrat povabilo predstavnike KUD Marij Kogoj iz Turjaka na otvoritev festivala in nekajkrat so se ga tudi udeležili pod vodstvom njihovega dolgoletnega predsednika **Francija Pečnika**, ki je zagotovo duša neumornega delovanja društva. KUD Marij Kogoj deluje v občini Velike Lašče in tako je bila izražena tudi želja po medsebojnem kulturnem sodelovanju z občino Kanal ob Soči. **MePZ Jože Srebrnič iz Deskel in MoPZ iz Liga** sta se letos na pobudo KUD

Marij Kogoj v juniju udeležila 16. Pevske revije občine Velike Lašče. V sodelovanju z JSKD OI Ljubljana ob podpori Občine Velike Lašče je KUD Marij Kogoj 20. septembra 2012 priredil Spominski večer ob 120-letnici rojstva skladatelja Marija Kogoja, ki je bil v viteški dvorani gradu Turjak. Slavnostni govornik je bil slovenski skladatelj **Jakob Jež**. Iz Kanala se je prireditve udeležila delegacija pod vodstvom podžupana **Ivana Humarja**, predsednica PD Soča **Milica Zimic** in **Roman Mugerli**, ki je bil pobudnik za vzpostavitev kulturnih stikov že leta 2001 ter predsednica MePZ **Jože Srebrnič** Deskle **Helena Simičič**. V Velikih Laščah sta nas najprej sprejela podžupanja in predsednik društva Franci Pečnik. Nato smo obiskali znamenito Trubarjevo domačijo, nakar smo se zapeljali v vas Gradež in si ogledali hišo, v kateri je zadnja leta preživel skladatelj Marij Kogoj, nazadnje pa še sušilnico sadja. Po prisrčnih sprejemih povsod, kjer smo preživeli lep popoldan, smo se zvečer udeležili koncerta, ki je bil v celoti posvečen spominu na znamenitega skladatelja Marija Kogoja, v spominu na katerega Kanalci pripravljamo vsakoletni mednarodni glasbeni festival.

Petintrideset let izjemne galerijske dejavnosti

Letošnja razstava slikarja in grafika Rika Debenjaka je bila posvečena petintridesetletnici slovesnega odprtja Galerije z njegovim imenom. Predstavljen je bil Debenjakov slikarski opus. Razstava, pospremljena z bogatim katalogom, se je nato preselila v goriški Kulturni center Lojze Bratuž, kjer bo na ogled do konca leta.

Tatjana Pregl Kobe, foto: Toni Dugorepec

Kulturna zgodba Galerije Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči se je začela takrat, ko je kanalski rojak in priznani slovenski umetnik **Riko Debenjak** ob ustanovitvi daroval za galerijo v svojem rojstnem kraju veliko oljno sliko Mati in obsežno pregledno zbirko sedemdesetih grafik, ki je bila kasneje dopolnjena z nekaterimi grafikami. Od prve postavitve donacije Rika Debenjaka ter odprtja njegove razstave 16. septembra 1977 delovanje galerije ni prenehalo, poleg tega pa Debenjakova dela od takrat preko poletja v vseh petintridesetih letih privabljajo domače in tuje obiskovalce. V treh desetletjih je bilo v galeriji na ogled preko tristo razstav, nanizanih v več tematskih sklopih. Najpomembnejši sklop je pregled slovenske likovne ustvarjalnosti, ki je predvsem v prvih letih s sodelovanjem Narodne galerije v Ljubljani segel daleč v zgodovino.

Sicer pa galerija, ki bi se po programu lahko kosala z marsikatero tovrstno profesionalno institucijo, uvršča v svoj program likovno ustvarjalnost z različnih področij. Poleg vsakoletnih razstav ob Kogojevih dnevih, ki so pregled starejše slovenske likovne dejavnosti, so v galeriji na leto še vsaj tri predstavitve sodobnih slovenskih, pa tudi zamejskih in tujih umetnikov. Galerijski svet, katerega dolgoletni predsednik je neutrudni **Peter Blažej**, si je vedno prizadeval za kvaliteten izbor ustvarjalcev – tako se je v teh letih zvrstil niz razstav, ki že skoraj predstavljajo pregled slovenske umetnosti od začetka prejšnjega stoletja, predvojnega in medvojnega časa, priznanih umetnikov sodobne ustvarjalnosti po petdesetem letu, predvsem pa zadnjih treh desetletij, ki vključuje tudi najboljše ustvarjalce najmlajše generacije. Vedno izjemno obiskane razstave so v teh letih predstavljali pomembni strokovnjaki s teh področij, poznavalci likovne in fotografske ustvarjalnosti. Tudi zato poleg sredstev, ki jih galeriji namenja Občina Kanal ob Soči, za tako kvaliteten program na osnovi vlog na razpise vsako leto sredstva namenja tudi Ministrstva za izobraževanje, znanost kulturo in šport.

Letošnja razstava slikarja in grafika Rika Debenjaka je bila posvečena petintridesetletnici slovesnega odprtja Galerije Rika Debenjaka. Predstavljen je bil Debenjakov slikarski opus. Umetnik je med letoma 1934 in 1958 ter po letu 1974 ustvaril več kot tristo slik portretov, tihožitij in pokrajin. Izbor tokrat razstavljenih dvaintrideset del je iz zasebnih zbirk, tri pa so last Galerije Rika Debenjaka. Prav posebna pozornost na razstavi velja nedokončani in doslej neznani sliki Avtoportret slikarja z ležečim ženskim aktom, 1942. V ospredju slike je ženski akt, v ozadju slikarjeva podoba. Javnosti še neznanu oljno sliko Avtoportret slikarja z ležečim ženskim aktom,

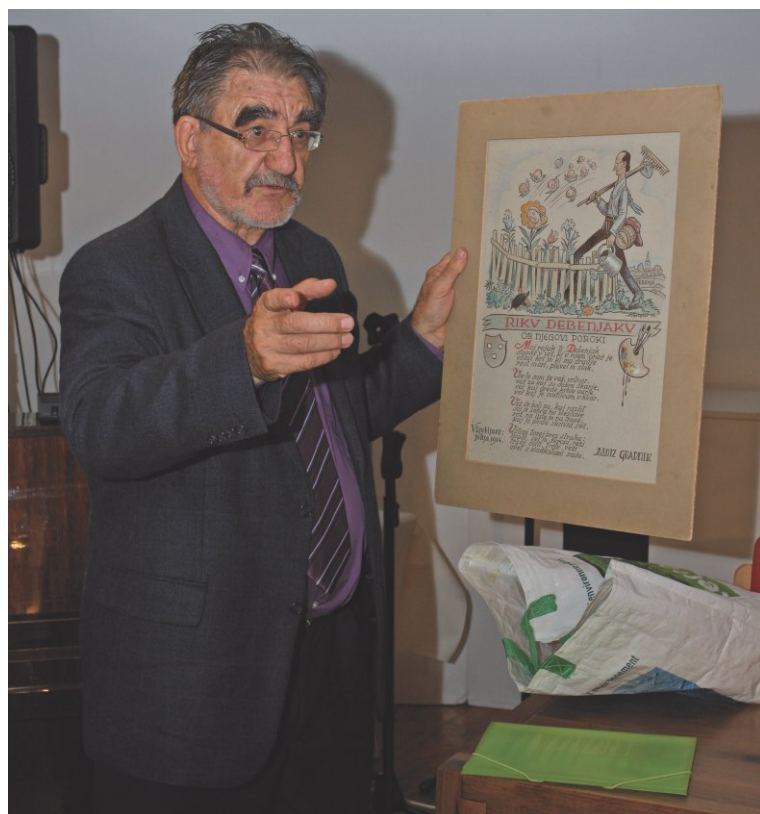
V spominski sobi Rika Debenjaka

1942, je Galeriji Rika Debenjaka poleg velikega dela umetnikovega arhiva daroval njegov sin dr.

Božidar Debenjak.

Spominsko sobo Rika Debenjaka v Kanalu, kjer visi tudi darovana slika, so odprli 8. februarja 2012. Razstava slik iz starejšega slikarjevega obdobja, med katerimi so nekatere prvič javno razstavljene, utrjuje umetnikovo vlogo v razvoju novodobnega slovenskega slikarstva.

Kaže, da je Riko Debenjak v bistvu ves čas ostal realist s spoštljivim odnosom do izročila in do lastne likovne govorice, ki si jo je izbral sredi štiridesetih, in nato, zvest samemu sebi, gradil. Kot tak se je umestil v slovenski likovni prostor tudi kot slikar.

Slikarjev sin Božidar Debenjak

Veliko dela, a tudi slikarskih užitkov in zabave

Likovna skupina Deskle deveto leto vztraja z druženjem. Bolj ko se gospodarske in politične razmere zaostrojujejo, bolj čutimo potrebo po srečevanju z ljudmi, ki izražajo podobne želje in cilje.

Vanda Colja, foto: LS Deskle

Slikarke in mentor

Člani likovne skupine Deskle delujemo pod okriljem Kulturnega društva Svoboda Deskle – Anhovo pod mentorstvom Stipeta Hečimoviča. Z letošnjim delovanjem smo izredno zadovoljni.

Z vlakom na Bled je vedno romantičen izlet, še posebej, če se likovna skupina odpravi januarja na ogled Picassove keramike v Galeriji deva Puri. V Gorici čez mejo smo konec januarja uresničili drugi del projekta Soča brez meja, ki smo ga skupaj z likovnim društvom iz Tržiča začrtali v letu 2011 in ga razdelili na tri dele. Šest italijanskih in štirje slovenski slikarji amaterji smo decembra skupaj razstavljali v Trziču, januarja v Gorici in maja v Kanalu. Sodelovanje z likovnim društvom Circolo Culturale »G. Mazzini« Endas Monfalcone je članom

likovne skupine Deskle odprlo nova vrata čezmejnega sodelovanja in razširilo likovno pot v druge svetove.

Teden kulture v Kulturnem domu v Desklah je idealna prilika za predstavitev del, ki nastajajo v zimskem času. Razstavo smo na ogled postavili 25. februarja. Brda so vabljiva v vseh letnih časih, zato se nismo mogli odreči udeležbe na ex-temporu na Dobrovem meseca aprila pod okriljem Likovne skupine Dablo. Aprila smo

se z vlakom odpravili tudi na morje na ogled Klimtove razstave v Benetke. V počastitev 60-letnice Pihalnega orkestra Salonit Anhovo smo posebej za njihovo svečano prireditev ustvarili nekaj slik na temo glasba in jih razstavili v avli Kulturnega doma Deskle.

Prvič smo se 27. maja udeležili ex-tempor v Kromberku, ki ga je organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – območna izpostava Nova Gorica. Nastale slike pa smo razstavili 19. septembra v avli Mestne občine Nova Gorica. Češnjev ex-tempore v Šmartnem 2. junija je bil za našo skupino tudi zelo uspešen, saj smo še istega dne razstavili nastala dela v Hiši kulture v Šmartnem.

Vroč poletni meseci, ki so letos nadpovprečno ogreli zemljo in nebo, vabijo slikarje v naravo. 16. junija

smo izkoristili sončno soboto za ex-tempore ob Soči pod kanalskim mostom. Gostili smo likovnike iz briškega likovnega društva Dablo in zamejskega društva iz Trziča. Dela, ki so nastala, pa smo razstavili v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu v času tradicionalnih skokov z mosta.

Ex-tempore v Drežnici so ciljna točka, kjer se v avgustovski soboti zbere veliko število slikarjev iz vse Slovenije. Slikarsko srečanje, ki ga že 7. leto zapored organizira Kulturno društvo slikarjev amaterjev Tolmin v sodelovanju s Fundacijo pot miru v Posočju, je bilo zaključeno s postavitvijo razstave v Kobaridu 27. oktobra.

Letos prvič smo se konec avgusta udeležili dvodnevni ex-tempor v Ročinju ob njihovem krajevnem prazniku ter slike razstavili in podarili tamkajšnji gostilni. Na slika je v okolico Doma upokojencev GRadišče smo se podali 8. oktobra. Kar nekaj ur smo prebili v prijetni družbi stanovalcev doma. Razstavo smo postavili 18. oktobra ob zanimivem in zabavnem programu.

Naslednji mesec, 10. novembra, pa smo šli kot tolikokrat doslej slikat v Medano na Martinov ex-tempore. Nista nas ustavila niti mraz niti dež. Slike smo razstavili v Gradnikovi galeriji v Medani, kjer so na ogled še danes. Prijavili smo se tudi na razpis Medobčinske likovne razstave pod naslovom Krajina, ki jo je organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – območne izpostave Idrija, Nova Gorica, Ajdovščina in Tolmin. Slike so bile razstavljene v Galeriji Sv. Barbare pod Mestnim trgom Idriji. To je kratek pregled delovanja likovne skupine Deskle. Delali smo veliko in vztrajno, pa tudi uživali in se zabavali.

V svetovnem vrhu breakdancea

Lea Širok, foto: osebni arhiv Matije Mišičiča

Oktober je v nemškem Bochumu potekalo Svetovno prvenstvo v hiphopu, electric boogieju in break danceu.

Matija Mišičič s starši na sprejemu pri županu in ravnateljici OŠ Kanal

Novogoriški GO-breakers New Generation, pri katerih pleše tudi Matija Mišičič iz Kanala, so v kategoriji breakdancea osvojili naslov mladinskih svetovnih prvakov.

Plesalca skupine **Matijo Mišičiča** je po vrnitvi v Kanal sprejel župan **Andrej Maffi** in mu čestital za uspeh v plesu, ki je tudi v naši občini vse bolj popularen. Skupina mladincev Go-Breakers New Generation iz plesne šole V.I.P. Dance Company je v tisoč kilometrov oddaljen Bochum očitno odšla odlično uigrana. Za dosežen uspeh v kategoriji breakdancea je zagotovo zaslužen tudi trener in koreograf Edi Činej, saj so plesalci Žiga Dobrovoljc, Mark Redelonghi, Tim Babnik, Miha Filipič, Kevin Mekicar in Matija Mišičič iz Kanala tokrat dokazali svojo nepremagljivost.

Poleg naslova svetovnih prvakov se ponašajo še s tremi naslovi državnih in tremi naslovi evropskih prvakov. V zadnjih letih so dosegli občuten napredek, na kar kaže tudi to, da so lanski uspeh, mednarodni bron,

oplemenitili z zlatom.

Po podatkih Plesne zveze Slovenije je v nemškem mestu Bochum, ki je blizu nizozemske meje, na Svetovnem prvenstvu v hip hopu, electric boogieju in break danceu nastopilo več kot 400 slovenskih reprezentantov.

Breakdancerji v elementu

Dolina mlinov: Avšček – potok in naselje

Kaj je prej dobilo ime? Naselje ali potok? Kdo ga je po kom povzel? Oba sta v dolini, v katero se pot na levi strani Avč najprej spušča, nato po malo dviga.

Cvetka Mrak, foto: Mitja Madon

Dolina se vedno bolj oži, do kotline pod Biškovcem. Tam naj bi bil manjši talni izvir. Nad njim pa suha struga visoko v breg, ki se napolni le ob hudi uri in zdirja po dolini. To je potok Avšček, ki se izteka v Sočo tik nove pretočne hidroelektrarne Avče.

Ob potoku se je s časoma nanizalo dvanajst domačij, od tega kar sedem mlinov. Vendar mlinskih koles ni poganjala voda potoka Avščka, ki je le hudournik. Bogata voda sta njena pritoka Roja in Kajža. V preteklosti sta, ujeta v posebna korita napeljana do zadnjega mlinarja v dolini, služila njim in vsem prebivalcem v dolini omogočila uporabo dobre pitne vode.

Sedaj ko mlinov ni več, napajata Roja in Kajža vodovod za Avče in Kanal. Njuna izvira sta zavarovana z betonom in železjem. Še okolica je turobna. Ni več romantike, ki se je spominjam iz svoje mladosti. Izvir Roje je bil v hladni široki votlini. Vhod je bil tlakovan in tudi korito, ki je zajemalo vodo izvira. Vse je pokrival svetlo zelen pritlikav mah – kot tepih. Prijetno je bilo bos stopicati po njem in se ohladiti tudi v največji poletni vročini.

Kajžo sem odkrila nekoliko kasneje, ko sem vsak dan mimo nje hodila v šolo. Vsa je bila v zelenju, obraščena in zavarovana. Le široka usta izvira so neprestano bruhala kar precejšnje količine hladne čiste vode. Velikokrat sem se tu odžejala. Moj dom je namreč bila zadnja hiša v Gorenjem Avščku. Tu sem živela do svojega desetega leta, in prav tam do dobra napolnila spominske celice svojih možganov. Tam sem se prvič zavedla svojega obstoja in okolice. Vse se je globoko zasedlo v meni, saj je bil le tu moj edini pravi dom. Kasneje sem povsod le stanovala.

Poleg hiše je bil še skedenj in pod njim štala. V njej kravica, zajčki, kokoši... Za hišo skrbno obdelan zelenjavni vrt, vmes kakšna rožica. Mimo je vodila kolovozna pot, brez izhoda, le nekam do senožeti. Pod

potjo, v korito ujeta Roja, kjer smo zajemali potrebno vodo. Še malo niže, skoraj vedno suha struga potoka. Le v kotanjah je ostalo nekaj vode, kjer smo se poleti kopali. Više ob izviru pa lovili rečne rake.

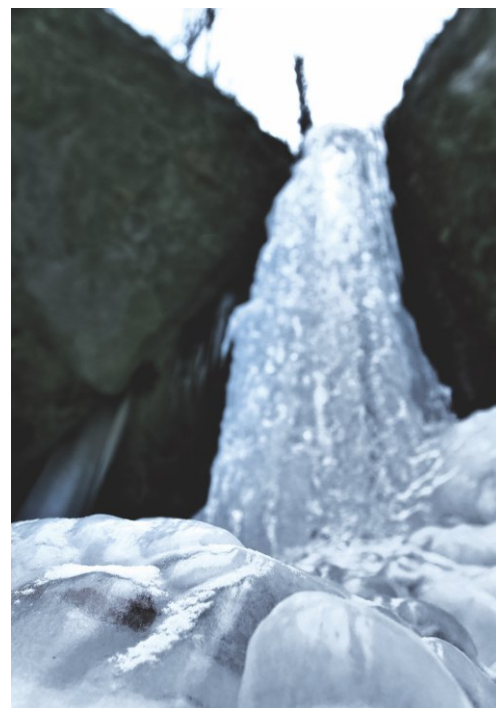
Širina mojega vidnega obzorja je bila omejena. V polkrogu sem bila objeta s strmimi skoraj navpičnimi pobočji. Le v eno smer, proti Avčam je bil svet bolj odprt, da sem videla celo Kambreško na desni strani Soče. Sonce je v zimskem času le redko in za kratek čas pokukalo k nam.

V rani mladosti sem večkrat razmišljala oziroma me je zanimalo, kaj neki je za zadnjimi vidnimi najvišjimi drevesi vrh pobočij. Zrasla sem in obzorja so se mi širila. Šla sem ven iz grape, a še vedno se mi spomin vrača tja.

V dolini Avščka je poleg zapuščenih mlinov še več drugih zanimivosti. Takoj na začetku so na levi strani Močila. Stalni izvir dobre pitne vode (pravijo tudi zdravilne). Tu rastejo edinstveni Venerini laski, ki se srebrno lesketajo v koritu in povsod po močvirnatem apnenčastem grebenu, ki se je oblikoval v naravni svod nad izviro in koritom zgrajenim davnega leta 1903. V njem domujejo Veliki pupki; na nasprotnem bregu v kavernah v Podlajšču pa netopirji.

Na levi strani potoka so ostanki vojaškega pokopališča iz prve svetovne vojne. Prav tam je tudi cilj mednarodnih tekem z gorskimi kolesi Downhill, ki jih vsako leto prireja ŠKTD Avče.

Zadnje čase postaja dolina zanimiva tudi zaradi obeležja padca in najdbe prvega meteorita v Sloveniji pred več kot sto leti in nosi ime Avče. Videl in našel ga je moj ded. Stoletnico pa ovekovečil njegov pravnuk. Po mnogih letih sem v poletju 2012 obiskala Gorenji Avšček. Seveda so me peljali z avtom, saj peš več ne zmorem. Pot je kar dobro vzdrževana, za kar poskrbijo vikendaši in lastniki večje črede goveda, ki se pase po vsej dolini.

Avšček, februar 2012

Od prejšnjih dvanajst domačij in mlinov je stalno naseljenih le še pet, dve služita kot vikenda, pet preostalih pa je že povsem razpadlih ali pa tik pred tem. Zrastlo pa je tudi nekaj novih hiš domačinov. Potok Avšček je zlasti v spodnjem toku popolnoma suh. Ostalo vodo, ki ni zajeta v vodovoda Avče in Kanal, so zajeli vikendaši in rejci živine. Nič več romantike ni v moji dolini, le še kruta vsakdanjost. Vračala sem se z vtisi realnosti današnjih dni in resignirana.

Šola v Šeberjaku

Še ena zgodba iz časov pred koncem 19. in v začetku 20. stoletja

Helena Vuk, foto: Jože Kralj

Tako izgleda danes šola v Šeberjaku -100 let potem, ko jo je zgradil „rank“ Šeberjak.

Za naše kraje je bil to čas napredka, ko so ljudje obnavljali hiše, nakupovali orodja in gradili vodovode. V vasi so zašle prve mlatalnice in še kaj.

V ta čas sodi tudi gradnja šole v Šeberjaku. Lepa, iz kamna grajena je vrata učenosti odprla 1911. leta. Zgradil jo je **Anton Žnidarčič Šeberjak** na svojem zemljišču, z lastnimi stroški. Šeberjak je bil odprtega duha, poln naprednih idej, nadvse rad pa je gradil. Hišo je obnovil v eno najlepših domačij daleč naokoli. Da mu ni bilo potrebno prevažati sena v Šeberjak, je na senožeti vrh hriba zgradil hlev za živino.

V šolo v Šeberjaku so hodili otroci iz Britofa, Filijev, Kračič, Markičev, Šeberjaka, Bajtov, Ukanj in Brn'ka

ob Idriji. Delovala je od 1911. leta do 1. svetovne vojne. Med vojno so bila šolska vrata zaprta, takoj po vojni je spet začel pouk. Do leta 1926 je pouk potekal v slovenskem jeziku, nato pa se je začelo poitalijančevanje ne samo za šolarje, pač pa tudi za odraslo mladino z ustanovitvijo italijanske večerne šole, ki je ravno tako delovala v Šeberjaku. Od leta 1943 do priključitve Slovenskega Primorja k Jugoslaviji leta 1947 je v njej delovala partizanska šola. Potem so se šolska vrata v Šeberjaku za vedno zaprla. Šole ni več, pa tudi vasi Šeberjak ni več. Oboje prerašča bršljan, ob ruševinah rastejo koprive.

V času, ko je po vaseh Kanalskega Kolovrata odmeval smeh, petje in otroški živ žav.

ZAHVALE

Zahvaljujem se PGD Kanal ob Soči za posredovanje in pomoč pri gašenju požara. Hvala vsem posamznikom, ki ste skušali preprečiti najhujše. Posebno sem hvaležna vsem sosedom, posebej družini Boltar, Juljanu in Mileni, za veliko mero sočutja in potrpljenja pri odpravi posledic. Hvala!

Irena Vuga

Besedica hvala bi bila premalo, dragi fantje in moške, ki ste se borili s pobesnelo Sočo. Saj ste s svojim pogumom tvegali tudi svoja življenja. Najlepša hvala Davidu Zdravku Dernovščku, Milanu Berlotu. Zlatku in Alfonzu Korenu, Gasilski enoti Kanal Nova Gorica, civilni zaščiti, P.M. Nova Gorica in ostalim prisotnim, ki so bili z nama.

Še enkrat vam iskrena hvala.

Uroš in Magdalena Gabrijelčič, Prelesje

Zahvala za denarna sredstva

V sredo, 21. 11. 2012, so si učenci višjih razredov OŠ Kanal v novogoriškem gledališču ogledali gledališko predstavo Butalci v izvedbi Gledališča Koper. Ob gledanju butalskih neumnosti in vragolij so uživali, tako kot so bili navdušeni nad filmsko predstavo v Novi Gorici učenci nižjih razredov. Občini Kanal ob Soči se zahvaljujemo za denarna sredstva, s katerimi smo učencem omogočili brezplačen prevoz.

OŠ Kanal

NAMESTO VOŠČIL ...

Namesto novoletnih voščil bo kanalska občina šolskima skladoma nakazala po 200 evrov za kritje šolske prehrane otrokom iz družin, ki težje plačujejo ta strošek.

JAVNA DELA

V letu 2012 je kanalska občina sofinancirala zaposlitev 9. udeležencem javnih del:

1 delavec Režijski obrat, 1 delavec TIC, 2 delavca ŠENT, 2 delavca Center za socialno delo Nova Gorica, 1 delavec Varstveno-delovni center, 1 delavec Goriški muzej, 1 delavec dom upokojencev Nova Gorica.

V prvih dveh primerih smo bili hkrati naročniki in izvajalci, pri ostalih pa v vlogi naročnika. Delež občine je bil 25%, delež zavoda 75%. Skupaj stroški: 34.319 EUR, kar pomeni da je bil delež občine okrog 300 EUR na delavca na mesec.

Pohvala in zahvala

Nihče ne ljubi domovine, ker je velika, temveč, ker je njegova.
(Ljudski pregovor)

Milka Zagorjan (Pušnar), foto: Toni Dugorepec

Srečno v novem letu!

Ne ljubim samo doma; ljubim tudi ves Kanal z okolico in ljudi v njem.

Kanal je znamenito mestece slikovite panorame, je pristrčno in prijazno. Je danes in že nekoč aktivno v kulturnem in športnem življenju. To mestece je moj rojstni kraj, kraj moje mladosti. Sem Kanalka, četudi me je služba učiteljice nameščala po

raznih šolah Primorske in ustalila sem se v Ilirski Bistrici.

Vsa ta leta sem dan za dnem z mislijo in srcem v rodnem kraju. Ko pa mi poštar danes prinese Most, se mi zdi kot bi skozi okno pogledala po kanalski občini. Z veseljem prebiram v sliki in besedi to pohvale vredno revijo. Naj ostane Most trden kot kamen in kost, naj še dolgo prinaša

novice z brega na breg in v širni svet! Pozdravljam vse Kanalke in Kanalce, občinski svet občine Kanal, ki mi pošilja revijo. Hvala! Pozdravi grede tudi vsem mojim Pušnarjem in prijateljem Žefranom, ki so me naročil na Most. V pričakovanju nove revije: Srečno v novem letu!

NAVODILA ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV:

Članke za Most pošljite na e-naslova: lea.sirok@gmail.com in mostkanal@gmail.com ali po pošti na naslov:

TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal, s pripisom: **ZA MOST**.

- **Teksti in fotografije** morajo biti **opremljeni z imenom avtorja**.
- **Tekst** je lahko v formatu Microsoft Office s končnico **.doc** ali Open Office s končnico **.odt**.
- **Fotografije** naj bodo v formatu **.JPG** in naj bodo **primerno velike resolucije** sicer niso ustrezne za tisk.
- Če jih pošiljate v digitalni obliki, nam **tekst in fotografije** pošljite v **dveh ločenih priponkah**.
- Da bi bila spletna stran Mosta čim bolj aktualna, nam prispevke pošljete čim prej. Nikakor ni potrebno čakati na poziv o zbiranju prispevkov. Vse, kar je objavljeno na spletni strani Mosta, praviloma objavimo tudi v tiskani izdaji, ki pa seveda izide šele konec vsakega četrtletja.
- Na spletni strani lahko preko strani youtube (www.youtube.com) objavite tudi **video zapise**.
- Če bi prispevke radi sami objavljali na spletu, nam to sporočite.
- Spletni Most: <http://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/>.

Najlepši utrinki s podeželja

Z jeseno se je iztekel tudi izbor najboljše fotografije fotonatečaja Utrinki s podeželja, ki ga je Občina Kanal ob Soči pripravila v okviru s strani evropske unije sofinanciranega projekta KROG. Kar 25 avtorjev je na fotonatečaj poslalo 69 fotografij.

Nataša Bucik Ozebek

Zmagovalni Ježek teka teka avtorja Roberta Gracarja

Z ljubeznijo in spoštovanjem, avtor Anton Tratnik

Kruh, avtor Marko Čadež

Najboljše so štirinajst dni zbirali naši prijatelji na Facebook profilu Tržnice Kanal, ko pa so točke razdelili še trije člani strokovne komisije, smo dobili končne zmagovalce. Največ pozornosti je pritegnila fotografija **Roberta Gracarja** z naslovom Ježek teka teka, drugo mesto je pripadlo **Antonu Tratniku** za fotografijo s pomenljivim naslovom Z ljubeznijo in spoštovanjem. Tretje in četrto mesto sta si delila **Marko Čadež** za fotografijo Kruh in **Primož Kožuh** za

Sončnica, avtor Primož Kožuh

Sam v temi, avtor Andrej Murovec

fotografijo Sončnica. Peto mesto je zasedel **Andrej Murovec** s črnbelo fotografijo Sam v temi. Dodajamo, da so bili na koncu zmagovalci vsi, ki so sodelovali, saj so svojimi v objektiv ujetimi utrinki odstrli zanimive teme našega podeželja in s tem dali priznanje tistim, ki na podeželju vztrajajo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so prispevali nagrade: računalniškemu podjetju ETS.AK, Čebelarstvu Damijan Cristofoli, Okrepčevalnici Na skednju Vrtače, Gostilni Pri mostu Plave in članom strokovne komisije **Mitju Madonu, Toniju Dugorepcu** in **Niki Testen**.

Utrinek s podelitve, foto: Marko Čadež

Veliko **smeha**,
otroške **radoživosti**,
drobnih vsakdanjih **dobrih dejanj**,
pogumnega sprejemanja **odločitev**
in odločnega izražanja **zahtev**

v letu 2013

želi vsem

Uredniški odbor Mosta

Foto: Toni Dugorepec

+ Velik Plus za solidarnost

Za konec leta
samo en
velik plus
za solidarnost
ob letošnjih
poplavah:
sosedom,
prijateljem,
gasilcem,
civilni zaščiti
in
vsem drugim,
ki so
5. novembra,
ko je Soča
prestopila
bregove,
nesebično
pomagali
poplavljenim.

Foto: Toni Dugorepec